

iff Pensioenfonds

Jaarverslag 2024

20 juni 2025

Inhoudsopgave

1. Verslag van het bestuur	3
Voorwoord	3
Kerncijfers	5
Karakteristieken van het pensioenfonds	6
Organisatie van het pensioenfonds	8
Pensioenparagraaf	13
Financiële paragraaf	15
Actuariële paragraaf	17
Beleggingen	20
Risicomanagement	26
Governance en compliance	30
Ontwikkelingen	33
Vooruitblik	36
2. Verslag van Visitatiecommissie	37
Reactie bestuur op verslag van de visitatiecommissie	41
3. Verslag van Verantwoordingsorgaan	42
4. Jaarrekening 2024	45
Balans per 31 december	45
Rekening van baten en lasten	46
Kasstroomoverzicht	47
Toelichting algemeen	48
Toelichting op de balans	57
Risicobeheer	66
Toelichting op de rekening van baten en lasten	75
1. Overige gegevens	86
Resultaatsbestemming volgens statuten	87
Actuariële verklaring	88
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90
Bijlage A - Trefwoorden	95
Bijlage B - Afkortingen	98

1. Verslag van het bestuur

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van het IFF pensioenfonds over 2024. Naast een toelichting op het reguliere bestuursjaar wil ik met name ingaan op de alle ontwikkelingen in 2024 met betrekking tot de toekomst van het IFF Pensioenfonds. Daarnaast wil ik met u vooruitkijken naar 2025, de voorgenomen Collectieve Waarde Overdracht (CWO) naar Algemeen Pensioenfonds Stap (APF Stap) en nog verder, naar de Wet Toekomst Pensioenen (WTP).

Allereerst een terugblik op de beleggingsresultaten in het afgelopen jaar. 2024 was een vrij stabiel jaar voor het IFF Pensioenfonds. De financiële markten waren relatief rustig. De dekkingsgraad is verder gestegen van 130,7% naar 130,9%. Er is 2024 een positief beleggingsresultaat behaald van 31.996. Daarnaast had de renteontwikkeling een negatieve invloed op de beleggingsgraad.

De goede dekkingsgraad stelde het bestuur in staat om per 1 januari 2025 een toeslag toe kennen van 2,34%. Dit betreft 91% van de prijsinflatie, die gebaseerd is op de consumenten prijs index van 1 oktober 2024.

Eind juni 2024 heeft Geert Aarts, bestuurslid namens de gepensioneerden, het bestuur verlaten na een reguliere bestuursperiode van 12 jaar. Hij is opgevolgd door Jos Stelder. Het bestuur wil hierbij Geert Aarts nogmaals bedanken voor zijn bijdrage aan het bestuur.

In 2024 heeft het bestuur de Eigen Risico Beoordeling (ERB) uitgevoerd waarbij een integrale analyse en beoordeling is gemaakt van:

- de risico's waaraan een pensioenfonds nu, of in de toekomst kan worden blootgesteld;
- de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer.

Het risicobeheer is op grond van de zelfevaluatie beoordeeld als voldoende (gestructureerd en geformaliseerd).

De toekomst van de pensioenregeling

Naast het reguliere bestuurswerk is het bestuur in 2024 met name bezig geweest met de toekomst van het IFF Pensioenfonds. Door de WTP moeten er keuzes gemaakt worden over de toekomstige opzet van de pensioenregelingen van IFF. Door deze wet verandert voor u als medewerker de toekomstige opbouw van uw pensioen.

De invulling van de uiteindelijke regeling onder WTP is gedurende 2024 vastgesteld door IFF in samenspraak met de vakbonden FNV en CNV. De ingangsdatum van dit gewijzigde pensioen onder WTP is voorlopig vastgesteld per 1 januari 2027.

Als het IFF Pensioenfonds zijn wij betrokken geweest bij de gesprekken over de toekomstige regeling. Hierbij heeft het risico preferentieonderzoek (RPO) dat is uitgevoerd door het IFF Pensioenfonds bij alle deelnemers in 2023 een belangrijke rol gespeeld. Daarbij is gekeken in hoeverre deelnemers bereid zijn risico te nemen in beleggingen, maar ook in hoeverre deelnemers financiële risico's kunnen dragen. Op basis van de uitkomsten blijkt dat een gedeelte van de deelnemerspopulatie graag zelf willen kunnen kiezen over het te lopen risico. Maar tevens kwam uit het onderzoek naar voren dat deelnemers bij het IFF pensioenfonds staan voor solidariteit, het gezamenlijk dragen van het risico. Dit heeft bijgedragen aan de keuze voor toekomstige pensioenregeling middels een zogenaamde flexibele plus regeling (FPR plus), waarbij tijdens de opbouwfase individuele keuze wordt geboden voor het gewenste beleggingsrisico. Er

komt een collectieve pensioenuitkeringsfase waarbij risico op beleggingen wordt gedeeld en er komt de mogelijkheid om een vast pensioen in te kopen bij een verzekeraar.

Er is ook een Vereniging van Gepensioneerden opgericht, die betrokken is bij de gesprekken over de toekomstige pensioenregeling.

De toekomst van het IFF pensioenfonds

Eind 2023 heeft IFF aan het bestuur van het IFF Pensioenfonds meegedeeld dat zij de toekomstige regeling niet door IFF Pensioenfonds wil laten uitvoeren. Onafhankelijk daarvan heeft het bestuur van het IFF Pensioenfonds in de zomer van 2023 vastgesteld dat zelfstandig voortbestaan niet haalbaar is. Inmiddels heeft IFF eind 2024 de uitvoeringsovereenkomst met het IFF pensioenfonds opgezegd.

Het bestuur is in januari 2024 een onafhankelijk proces gestart om de toekomstmogelijkheden te onderzoeken, waarbij de belangen van deelnemers en hun opgebouwde pensioenaanspraken en huidige en toekomstige pensioenuitkeringen centraal stonden. Het bestuur heeft alle verschillende mogelijkheden en scenario's bekeken. Het bestuur is unaniem tot de conclusie gekomen dat een overdracht van de huidige regeling naar een single client kring bij APF Stap de beste keuze is. Hierbij wordt de huidige pensioenregeling van het IFF Pensioenfonds via een Collectieve Waarde Overdracht (CWO) ongewijzigd voortgezet per 1 oktober 2025 bij APF Stap, tot het moment van invaren onder de WTP. Voor de CWO is inmiddels instemming gevraagd en gekregen van het Verantwoordingsorgaan (VO). Daarnaast beoordeelt De Nederlandse Bank de aanvraag tot collectieve waardeoverdracht (CWO). Alle deelnemers zullen via diverse plenaire sessies worden geïnformeerd over dit proces.

Na de CWO zal het IFF Pensioenfonds geliquideerd worden en ophouden te bestaan na een indrukwekkende geschiedenis van meer dan 80 jaar. Ook bij het bestuur doet dit emotioneel pijn, na zoveel jaar bestaan als zelfstandig fonds. Rationeel gezien is het bestuur echter van mening dat een relatief klein fonds als dat van IFF in deze tijd helaas niet meer mogelijk is door vele wijzigende regels en gestegen tijdsdruk van het besturen. Dit maakt het onmogelijk voldoende bestuursleden te vinden binnen IFF.

Ik wil alle betrokkenen bij het fonds bedanken voor hun inspanningen en betrokkenheid in het afgelopen jaar. Als bestuur en commissies richten we ons in 2025 op een soepele overdracht van het vermogen en uitvoering naar APF Stap per 1 oktober 2025.

Rest mij nog u namens het bestuur en alle betrokken commissies te bedanken voor het in ons gestelde vertrouwen.

Kees Wisse

Kerncijfers

(bedragen in duizenden euro's)

	2024	2023	2022	2021	2020
Deelnemers					
Aantal actieve deelnemers	1.064	1.061	1.094	1.099	1.066
Aantal gewezen deelnemers	1.172	1.124	1.066	975	916
Aantal pensioengerechtigden	578	571	564	557	545
Totaal	2.814	2.756	2.724	2.631	2.527
Pensioenactiviteiten					
Premie werkgeversdeel	11.347	13.897	14.817	12.604	10.781
Premie werknemersdeel	<u>2.433</u>	<u>2.300</u>	<u>2.354</u>	<u>2.209</u>	<u>2.026</u>
Totaal premies risico pensioenfonds	13.780	16.197	17.171	14.813	12.807
Inkomende waardeoverdrachten	144	601	659	537	291
Uitgaande waardeoverdrachten	404	544	1356	518	156
Pensioenuitkeringen	10.083	10.158	9.178	8.891	8.779
Vermogen					
Stichtingskapitaal en reserves	111.388	102.482	77.742	82.753	53.695
Technische voorz risico pensioenfonds	360.895	333.865	314.493	408.816	426.640
Dekkingsgraad					
Nominale dekkingsgraad	130,9%	130,7%	124,7%	120,2%	112,6%
Beleidsdekkingsgraad	134,3%	130,5%	128,6%	117,5%	108,1%
Vereiste dekkingsgraad volgens FTK	115,8%	115,3%	114,1%	114,7%	114,5%
Beleggingen					
Vastgoed en aandelen	168.792	153.100	143.492	154.346	137.047
Vastrentende waarden ¹	301.261	274.228	246.127	330.157	342.291
Overig, per saldo	93	330	204	91	104
Totaal	470.146	427.658	389.823	484.594	479.442
Resultaat beleggingen					
Totaal beleggingsopbrengsten	31.996	37.835	-106.402	5.126	41.420
Rendement beleggingen	8,7%	9,7%	-21,6%	0,7%	9,4%
Kostenratio's					
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (bedragen in euro's)	846	649	541	500	493
Kosten vermogensbeheer/gemiddeld belegd vermogen	0,59%	0,62%	0,59%	0,56%	0,50%

¹ Inclusief beleggingen ter afdekking renterisico (vastrentende waarden en rentederivaten)

Transactiekosten/gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,08%	0,05%	0,04%	0,04%
--	-------	-------	-------	-------	-------

Karakteristieken van het pensioenfonds

Juridische structuur

Stichting IFF Pensioenfonds (hierna te noemen: IFF Pensioenfonds) is opgericht in 1941, heeft haar statutaire zetel in Hilversum en is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel te Almere onder nummer 41192479. IFF Pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Adresgegevens

Correspondentieadres: Verrijn Stuartlaan 1F, 2288 EK Rijswijk
E-mail: iffpensioenfonds@montaepartners.nl

De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 28 december 2021.

De werkgever IFF kent een pensioenregeling bestaande uit drie componenten:

- een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling voor alle werknemers met een gemaximeerde opbouw; uitgevoerd door IFF Pensioenfonds;
- een premieregeling voor pensioenopbouw boven het bovengenoemde maximum, tot aan het wettelijk maximum; uitgevoerd door Lifesight;
- een vrijwillige netto premieregeling voor pensioenopbouw boven het wettelijk maximum; uitgevoerd door Lifesight.

Dit jaarverslag betreft uitsluitend Stichting IFF Pensioenfonds en de door haar uitgevoerde middelloonregeling.

Statutaire doelstelling

IFF Pensioenfonds draagt de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden in overeenstemming met de bestaande wet- en regelgeving.

Statutair is de doelstelling als volgt geformuleerd: het treffen van de pensioenvoorzieningen ter zake van ouderdom en overlijden voor degenen die als deelnemer zijn aangemeld, in overeenstemming met de reglementen in de ruimste zin genomen.

Hiertoe heeft IFF Pensioenfonds een overeenkomst gesloten met International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V. (hierna te noemen: IFF).

IFF Pensioenfonds voert een beleid dat in overeenstemming is met de statutaire doelstelling. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten waarvan de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) de belangrijkste is. Deze ABTN is voor het laatst geactualiseerd op 20 september 2024 en is van toepassing sinds die datum.

Missie

Het behartigen van de belangen van alle stakeholders van IFF pensioenfondsen in uitvoering en advies, en daarbij een zo optimaal mogelijke uitkering te verzorgen middels een zelfstandig pensioenfonds voor (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en nabestaanden.

Visie

IFF Pensioenfondsen wil een goede uitkering kunnen verzorgen, die koopkrachtbestendig is en die in lijn is met de pensioenambities, die de sociale partners van IFF hebben afgesproken.

Ambitie

IFF Pensioenfondsen heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie de pensioenen waardevast te houden. De daarbij gehanteerde maatstaf is om over een reeks van jaren de opgebouwde pensioenen van de actieve en premievrije deelnemers alsmede de reeds ingegane pensioenen te verhogen met gemiddeld 80% van de relatieve stijging van het prijsindexcijfer.

Financiële koers

Daartoe dienen te allen tijde voldoende financiële middelen beschikbaar te zijn. Om dit te realiseren, volgt IFF Pensioenfondsen een beleggingsstrategie, die is gericht op het behalen van voldoende rendement zonder onnodige risico's te nemen. Maatschappelijk verantwoord beleggen speelt hierbij een steeds belangrijker rol.

Communicatie en Transparantie

Vertrouwen in IFF Pensioenfondsen kan alleen gerealiseerd worden door evenwichtige, transparante, begrijpelijke en tijdige communicatie naar de belanghebbenden over stand van zaken van IFF Pensioenfondsen, en over wijzigingen in wet en regelgeving die van invloed zijn op IFF Pensioenfondsen. Door inzet van verschillende communicatiemiddelen voorziet IFF Pensioenfondsen de deelnemers van een informatiestroom, waarmee zij inzicht kunnen krijgen in de bijdrage die de pensioenregeling levert aan hun persoonlijke pensioenambities.

Integer & professioneel Bestuur

Het behartigen van de belangen van alle stakeholders staat voor het bestuur van IFF Pensioenfondsen voorop. Evenwichtigheid in besluitvorming, waarbij deze belangen zorgvuldig worden beoordeeld en afgewogen vormen de basis van een integer bestuur. Elk bestuurslid is verantwoordelijk voor de belangen van alle deelnemers gezamenlijk en moet zonder ruggenspraak, onafhankelijk besluiten kunnen nemen. Dit is vastgelegd in een functieprofiel voor bestuursleden. De professionaliteit wordt middels individuele evaluaties en een groepeerbeoordeling jaarlijks getoetst. Daarnaast wordt middels een opleidingsplan continu het kennisniveau en de aanscherping van competenties bevorderd. Het bestuur agendeert aan het einde van het lopende kalenderjaar het opleidingsplan voor het komende kalenderjaar.

Strategie

Om de missie en visie te kunnen realiseren, volgt IFF Pensioenfonds een strategie die bestaat uit de volgende kernpunten:

Continuïteit bestuur

De ambitie om als zelfstandig pensioenfonds te opereren is gebaseerd op een meerwaarde voor de deelnemers, die door de sponsor sterk wordt onderkend en ondersteund. IFF Pensioenfonds kent een lange traditie; het bestaat sinds 1941.

De grote mate van betrokkenheid uit zich in het feit dat het volledige bestuur en alle commissies bestaan uit IFF-medewerkers en oud-medewerkers.

Zelfstandigheid pensioenfonds en toekomst fonds

Vanaf einde 2023 is het bestuur concreet gestart met een strategische heroriëntatie. In Q3 van 2023 heeft het bestuur geconcludeerd dat zelfstandig voortbestaan, uitgaande van de op dat moment geldende bestuurssamenstelling en de door IFF geleverde ondersteuning aan het bestuur, geen haalbare kaart is met alles wat er op het fonds afkomt. Het bestuur acht het daarmee in het belang van alle stakeholders om de pensioenaanspraken en verplichtingen van het pensioenfonds op termijn over te dragen naar een andere pensioenuitvoerder. In december 2023 heeft de werkgever aangegeven het pensioenfonds niet te zien als toekomstige uitvoerder van de WTP proof pensioenregeling.

In de loop van 2024 hebben sociale partners het standpunt rondom de toekomstige pensioenregeling van IFF bekend gemaakt en heeft IFF Pensioenfonds na een zorgvuldig traject een keuze gemaakt om de opgebouwde waarde van alle pensioenen collectief over te dragen naar de nieuwe uitvoerder Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap (Stap) met ingang van 1 oktober 2025 .

Uitbesteding & Advies

Het pensioenbestuur laat zich voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van het beleid adviseren en bijstaan door externe deskundigen. De administratie is ondergebracht bij de Blue Sky Group. Daarnaast zijn de werkzaamheden van het Bestuurssecretariaat uitbesteed aan Montae&Partners. De juridische en actuariële advisering ligt in eerste instantie bij Willis Towers Watson (WTW). Wanneer dat nodig of wenselijk wordt geacht, vraagt het bestuur een second opinion aan bij de Blue Sky Group of Montae&Partners. De advisering over communicatie gebeurt door de Blue Sky Group. Uitbesteding verlicht de operationele taken van het bestuur en draagt (in)direct bij aan het vier ogen principe.

IFF Pensioenfonds streeft er naar om op een kostenefficiënte wijze en met zorgvuldig afgewogen risico's te allen tijde de pensioenambities te kunnen realiseren. Dit beleid wordt voortdurend gemonitord en bijgesteld. Een belangrijk uitgangspunt voor dit beleid is de risicohouding die door de sociale partners is vastgesteld. Ook zal IFF Pensioenfonds de sociale partners gevraagd en ongevraagd adviseren over aangelegenheden die verband houden met de pensioenregeling.

Organisatie van het pensioenfonds

Samenstelling van het bestuur

IFF Pensioenfonds heeft een paritair samengesteld bestuur dat zich terzijde laat staan door externe actuarissen, een externe accountant, een bestuursbureau, diverse commissies en een Verantwoordingsorgaan. IFF Pensioenfonds heeft geen personeel in dienst.

Het bestuur is samengesteld uit 3 leden namens van de werkgever, 2 leden op voordracht van de werknemers en 1 lid gekozen door de gepensioneerden. De zittingsperiode van de bestuursleden is 4 jaar.

Conform de statuten, reglementen en ABTN heeft het bestuur de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- het algemeen beleid van het fonds vaststellen.
- alle besluitvorming binnen het fonds;
- verantwoording afleggen aan het Verantwoordingsorgaan.

Op 31 december 2024 was het bestuur als volgt samengesteld:

Bestuurslid	Op voordracht van	Functie	Aftredend
De heer ir. C.A. Wisse (1971)	Directie	Voorzitter	2026
De heer H.W. Lonterman (1951)	Ondernemingsraad	Secretaris	2029
Mevr. drs. H.E. Niekus-van Waveren (1969)	Directie	Penningmeester	2026
De heer drs. J.A. Ambergen (1962)	Directie	Lid	2026
Mevr. E.G.M. Brundel, BAS (1977)	Ondernemingsraad	Lid	2026
De heer J.C.M. Stelder (1951)	Gepensioneerden	Lid	2028

Dagelijks bestuur en dagelijkse leiding

Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds wordt gevormd door de voorzitter, de penningmeester en de secretaris. Vanaf juni 2024 woont de heer Stelder (tevens SFH Interne Audit) de vergaderingen van het DB bij. Bij de uitoefening van hun functie worden zij ondersteund door het bestuursbureau en externe adviseurs.

Conform de statuten, reglementen en ABTN van het pensioenfonds heeft het dagelijks bestuur de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- het fonds besturen en het dagelijks beleid bepalen binnen het mandaat dat het van het bestuur heeft gekregen;
- besluiten van het bestuur voorbereiden en uitvoeren;
- de activiteiten van het fonds beheren en het uitbestedingsbeleid uitvoeren binnen het mandaat dat het van het bestuur heeft gekregen en voor zover dat is toegestaan door de wet- en regelgeving;
- zorgen dat de statuten en reglementen en de overige juridische documenten van het
- fonds binnen de gestelde termijnen voldoen aan de wet- en regelgeving;
- het bestuur adviseren;
- het fonds vertegenwoordigen met inachtneming van de wet- en regelgeving;
- toezien op het uitvoeren van de financiële administratie.

Samenstelling commissies

Beleggingsadviescommissie (BAC)

De BAC ondersteunt het bestuur bij het opstellen en uitvoeren van het strategisch beleggingsbeleid. Deze commissie heeft een voorbereidende en adviserende rol en voert het door het bestuur vastgestelde strategisch beleggingsbeleid uit.

Per 31 december 2024 bestaat de BAC uit de volgende leden:

- De heer drs. J.A. Ambergen (voorzitter)
- De heer V. van 't Hoofd
- De heer A. Boogaard
- De heer J. van Noorden (toehoorder)
- Mevrouw E. van den Brand (toehoorder)

Risicomanagementcommissie (RMC)

Sinds de invoering van IORP II wetgeving heeft risicomanagement een eigen plaats binnen de governance van het pensioenfonds. Ter ondersteuning van het bestuur en specifiek de sleutelfunctiehouder risicobeheer is de RMC opgericht. De RMC richt zich op de niet-financiële risico's. De scope van de commissie omvat:

- het ontwikkelen van een strategische visie op en het uitvoeren van een periodieke toetsing van het integraal risicomanagement en de risicobeheersing;
- toezicht houden op de uitvoering van de operationele controle op niet-financiële risico's;
- identificeren van mogelijke nieuwe niet-financiële risico's en beheersmaatregelen voor deze risico's.

Per 31 december 2024 bestaat de RMC uit de volgende leden:

- Mevrouw H.E. Niekus-van Waveren (voorzitter)
- De heer B. Lonterman
- De heer H. Leijts
- De heer G. Aarts

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie ondersteunt het bestuur bij het uitvoeren van het communicatiebeleid. Het communicatiebeleidsplan wordt door de commissie voorbereid en, na goedkeuring door bestuur, uitgewerkt in een jaarlijks communicatiewerkplan.

De communicatiecommissie wordt ondersteund door communicatieadviseurs van de Blue Sky Group.

Per 31 december 2024 bestaat de Communicatiecommissie uit de volgende leden:

- Mevrouw E.G.M. Brundel (voorzitter)
- De heer B. Lonterman
- Mevrouw I. van Veen

Verkiezingscommissie

Deze commissie wordt actief indien er in het bestuur of het Verantwoordingsorgaan een nieuwe vertegenwoordiger vanuit de gepensioneerden moet worden gekozen. In 2024 eindigde de bestuurstermijn van Geert Aarts en is een verkiezingscommissie geïnstalleerd om een nieuwe vertegenwoordiger vanuit

de gepensioneerden te kiezen . Omdat er slechts een geschikte kandidaat -aanmeldde zijn er uiteindelijk geen verkiezingen georganiseerd en is de commissie ontbonden. De commissie bestond uit de heer Lonterman en mevrouw Van den Brand.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan (VO). Het VO bestaat uit drie leden: één namens de werkgever, één namens de werknemers en één namens de gepensioneerden.

Op 31 december 2024 was het VO als volgt samengesteld:

Verantwoordingsorgaan	Benoemd door	Functie	Aftredend
Mevr. E. van den Brand (1961)	Ondernemingsraad	Voorzitter	2026
De heer D. J. van der Mee (1980)	Directie	Secretaris	2025
De heer G.P. van Es (1947)	Gepensioneerden	Lid	2027

Het verslag van het verantwoordingsorgaan staat op pagina 39 van dit jaarverslag.

Visitatiecommissie

Het interne toezicht van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door een visitatiecommissie, bestaande uit drie onafhankelijke leden. Hiertoe heeft het pensioenfonds een overeenkomst afgesloten met VCHolland. Benoeming van de visitatiecommissie geschiedt door het bestuur na een bindende voordracht door het Verantwoordingsorgaan.

De visitatiecommissie 2024 bestaat uit:

- Mevrouw M. Simons
- Mevrouw T. Stanoevska
- De heer F. Rijksen

De visitatie over 2024 heeft in het eerste kwartaal van 2025 plaatsgevonden. De samenvatting van het rapport en het oordeel van de visitatiecommissie is in dit jaarverslag opgenomen op pagina 34.

Sleutelfuncties

Het houderschap van de sleutelfunctie risicobeheer is belegd in het bestuur. Mevrouw Niekus - Van Waveren is de sleutelfunctiehouder risicobeheer. De sleutelfunctiehouder wordt ondersteund door de Risicomanagementcommissie voor de niet-financiële risico's. Voor de financiële risico's wordt de sleutelfunctiehouder ondersteund door de BAC.

Het houderschap en de vervulling van de sleutelfunctie actuarieel zijn uitbesteed aan de waarmerkend actuaris, de heer D. Kleinloog van Sprenkels. De werkzaamheden zijn vastgelegd in een overeenkomst. Het houderschap van de sleutelfunctiehouder interne audit is belegd in het bestuur. De heer J. Stelder is de sleutelfunctiehouder interne audit.

Uitvoeringsorganisatie

De uitvoering van de pensioen- en de beleggingsadministratie is uitbesteed aan Blue Sky Group. Daarnaast verricht Blue Sky Group operationele actuariële werkzaamheden, zoals het opstellen van de dekkingsgraadberekening, het opstellen van de premienota, berekening van de jaarlijkse afkoop- en

flexibiliseringsfactoren, het actuarieel jaarwerk en het opstellen van de verslagstaten ten behoeve van De Nederlandsche Bank. Met Blue Sky Group is een uitbestedingsovereenkomst gesloten.

Vermogensbeheerders

Het IFF Pensioenfonds werkt voor het beheer van de beleggingsportefeuille samen met de onderstaande externe vermogensbeheerders:

- vastrentende waarden: Robeco en M&G;
- onroerend goed: M&G en CBRE Real Estate;
- aandelen: Robeco en Willis Towers Watson.

Deze vermogensbeheerders zijn verantwoordelijk voor de selectie en de timing van de transacties in de door hen beheerde portefeuilles binnen de geldende mandaten. Zij worden aangestuurd door de voorzitter van de BAC, die opereert binnen zijn mandaat van het bestuur.

Adviseurs en ondersteuning

Het IFF Pensioenfonds wordt geadviseerd en ondersteund door onderstaande externe partijen:

- onafhankelijke accountant: PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.;
- waarmerkend actuaris: Sprenkels;
- adviserend actuaris: Willis Towers Netherlands B.V.;
- adviseur BAC: Willis Towers Netherlands B.V.;
- compliance officer: Helen Ligeon, IFF Nederland;
- bestuursbureau: Montae & Partners.

Pensioenparagraaf

Binnen het pensioenfonds bestaat de pensioenregeling en de prepensioenregeling.

Pensioenuitkeringen

Het totaal van de pensioenbetalingen was op jaarbasis (in euro's):

Ouderdomspensioen (inclusief prepensioen)	8.312 duizend
Nabestaandenpensioen	1.737 duizend
Wezenpensioen	34 duizend
Totaal	10.083 duizend

Afkoop kleine pensioenen

In het afgelopen jaar zijn 5 kleine pensioenen afgekocht met een afkoopwaarde van in totaal 20 duizend. Dit betreffen afkopen op de pensioendatum en afkopen van bijzonder nabestaanden pensioen.

Pensioenregeling

De pensioenregeling heeft de volgende kenmerken:

- **Pensioen:** dit is een middelloonregeling. Deelnemer is iedereen die in dienst is getreden van IFF (Nederland) B.V.
- **Pensioenleeftijd:** de pensioenrichtleeftijd is 67 jaar. Daadwerkelijke pensionering vindt plaats wanneer de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt. Het opgebouwde pensioen wordt dan actuariael aangepast aan deze vervroeging.
- **Pensioengevend salaris:** de som van 13 maal (voor cao personeel) of 12 maal (voor boven-cao) de vastgestelde maandverdienste en de vastgestelde vakantietoeslag. Op 1 januari 2024 is het maximum pensioengevend salaris vastgesteld op € 73.136.
- **Toeslagbeleid:** het pensioenfonds kent een voorwaardelijke toeslagregeling. De toe te kennen toeslag is afhankelijk van de dekkingsgraad en de consumentenprijsindex (gemeten van oktober tot oktober), en bedraagt maximaal 4% per jaar. Zie verder hoofdstuk 'Financiële Informatie' onder 'Toeslagverlening'.
- **Franchise:** per 1 januari 2024 bedroeg de franchise: € 22.917. De franchise wordt elk jaar geïndexeerd met de "CBS Consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid" voor de periode van oktober tot oktober.
- **Pensioengrondslag:** het verschil tussen het pensioensalaris en de franchise.
- **Vakantietoeslag:** 8%
- **Opbouwpercentage vast salaris:** voor ouderdomspensioen wordt (met inachtneming van de bepalingen uit de pensioenregeling) jaarlijks 1,875% van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag opgebouwd. Voor nabestaandenpensioen bedraagt de jaarlijkse opbouw 70% van de jaarlijkse opbouw van ouderdomspensioen.
- **Nabestaandenpensioen:** dit is 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. Voor het nabestaandenpensioen dat niet is opgebouwd, is dit pensioen op risicobasis gedekt tot aan de pensioendatum. Voor elk kind jonger dan 18 jaar wordt wezenpensioen opgebouwd ter grootte van maximaal 14% van het te bereiken ouderdomspensioen.
- **Eigen bijdrage:** Actieve deelnemers betalen een werknemerspremie van 7% van de pensioengrondslag. Deelnemers die op 31 december 2002 in dienst van de werkgever waren betalen een premie van 3,5% van de pensioengrondslag.

Mutatieoverzicht deelnemers

Op 31 december 2024 was het aantal deelnemers als volgt:

	Vrouwen	Mannen	Totaal
Aantal deelnemers	390	674	1.064
Gewezen deelnemers met premievrije rechten	467	705	1.172
Gepensioneerden:			
met ouderdompensioen	82	326	408
met nabestaandenpensioen	139	19	158
met wezenpensioen	8	4	12
Totaal	1.086	1.728	2.814

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Gepensioneerden
Eindstand 31 december 2023	1.061	1.124	571
Afkoop	0	-2	-1
In dienst	115	0	0
Overlijden verzekerde	-2	-4	-8
Expiratie tijdelijk ouderdompensioen	0	1	-3
Pensionering	-8	-11	19
Uit dienst	-102	102	0
Waardeoverdracht	0	-33	0
Interne Waardeoverdracht	0	-5	0
Eindstand 31 december 2024	1.064	1.172	578

Prepensioenregeling

- **Prepensioen:** dit is een gesloten regeling, zonder opbouw.
- **Prepensioenleeftijd:** 62 jaar. De prepensioendatum kan onder bepaalde voorwaarden worden vervroegd tot uiterlijk de 55-jarige leeftijd of uitgesteld tot de 65-jarige leeftijd.
- **Toeslagverlening:** zie onder Pensioenregeling.

Deelnemers prepensioenregeling

Op 31 december 2024 zijn er geen deelnemers meer met een ingegane prepensioenregeling.

Pensioenverplichtingen en pensioenvermogen

Het bedrag van pensioen- en prepensioenverplichtingen is het totaal van alle per 31 december 2024 aan de deelnemers van het fonds toegekende pensioen- en prepensioenaanspraken. Het totaal van de pensioenverplichtingen is in het jaar gestegen naar € 360.895 duizend. Bij de vaststelling van de waarde

van de verplichtingen wordt onder andere uitgegaan van de levensverwachtingen zoals die blijken uit de overlevingstafels, vermeld in het actuariële verslag

De pensioenverplichtingen moeten worden gedekt door het pensioenvermogen. Ultimo 2024 bedraagt het pensioenvermogen € 472.283 duizend. Alle pensioenaanspraken zijn gedekt.

Financiële paragraaf

De feitelijk ontvangen premie, de zuiver kostendekkende premie en de gedempte kostendekkende premie in 2024 zijn hieronder weergegeven.

Feitelijk ontvangen premie	€ 13.780 duizend
Zuiver kostendekkende premie	€ 11.752 duizend
Gedempte kostendekkende premie	€ 14.126 duizend

De feitelijk ontvangen premie is de premie die IFF en de deelnemers werkelijk hebben betaald aan het fonds (werkgeversdeel € 11.347 duizend, werknemersdeel € 2.433 duizend).

In 2024 heeft de werkgever een extra bijdrage gestort van € 2.662 duizend om de premie op het kostendekkende niveau te brengen. Dit bedrag is eind september 2023 vastgesteld waardoor er een verschil kan ontstaan tussen de feitelijk ontvangen premie en de zuiver kostendekkende premie. Deze extra storting is in het werkgeversdeel van de premie opgenomen.

De kostendekkende premie is de berekende premie rekening houdend met de DNB rentetermijnstructuur per 31 december 2024.

De gedempte kostendekkende premie is per 31 december 2024 berekend op basis van de gemiddelde marktrente over 36 maanden.

Dekkingsgraad

	Beleids- dekkingsgraad	Nominale dekkingsgraad	Vereist vermogen	Reserve positie	
Ultimo eerste kwartaal	132,1%	134,0%	115,4%	16,7%	
Ultimo tweede kwartaal	134,0%	137,3%	116,0%	18,0%	
Ultimo derde kwartaal	134,6%	135,2%	115,8%	18,8%	
Ultimo vierde kwartaal	134,3%	130,9%	115,8%	18,5%	
Ultimo	2024	2023	2022	2021	2020
Beleidsdekkingsgraad	134,3%	130,5%	128,7%	117,5%	108,1%
Dekkingsgraad	130,9%	130,7%	125,9%	120,2%	112,6%
Vereist vermogen	115,8%	115,3%	114,1%	114,7%	114,5%
Reservepositie	18,5%	15,3%	14,5%	2,8%	-6,4%

De reële dekkingsgraad, zoals gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank, bedroeg ultimo 2024: 100,2%.

Toeslagverlening

Het bestuur beslist in hoeverre de pensioenaanspraken en -uitkeringen worden aangepast. Dit besluit is onder andere afhankelijk van de financiële positie van het fonds. De toeslagverlening is voor zowel de actieve als de inactieve deelnemers maximaal gelijk aan de stijging van de afgeleide consumenten prijsindex (CPI) over de periode oktober – oktober voorafgaande aan de toeslagdatum, zoals vastgesteld door het CBS. In de periode oktober 2023 – oktober 2024 is de CPI afgeleid 2,58%. Daarnaast is het beleid dat de toeslagverlening in enig jaar gemaximeerd op 4%. Als peildatum wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van het voorgaande boekjaar.

De ondergrens voor volledige toeslagverlening per 30 september 2024 bedraagt 137,7%.

Per 30 september 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 134,6%.

De beleidsdekkingsgraad ligt dus onder de ondergrens voor volledige toeslagverlening, waardoor circa 91% van de maatstaf toegekend kan worden. Het bestuur heeft besloten per 1 januari 2025 2,34% indexatie te verlenen. Indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de wettelijke grens voor toekomstbestendige toeslagverlening kan het bestuur besluiten tot het inhalen van een eerder niet verleende toeslag (inhaaltoeslag. De beleidsdekkingsgraad (134,6%) is lager dan de grens(137,7%) voor toekomstbestendige toeslagverlening. Het bestuur kon derhalve niet besluiten tot het verlenen van inhaaltoeslag.

Kosten

De kosten van het pensioenfonds worden gesplitst in kosten voor de pensioenuitvoering en kosten voor vermogensbeheer. De vermogensbeheerkosten zijn, uitgedrukt als percentage van het belegd vermogen, afgenomen ten opzichte van 2023. Qua totaalbedrag zijn deze een fractie hoger dan vorig jaar. De uitvoeringskosten zijn gestegen door extra vergaderingen en meer ondersteuning van het bestuur en het VO, in het CWO-traject.

Pensioenuitvoeringskosten

Op grond van de pensioenovereenkomst worden alle kosten van de pensioenregeling, met uitzondering van de kosten voor vermogensbeheer en de kosten van de adviseur van de Beleggingsadviescommissie, voldaan door IFF. Deze kosten bestaan uit directe en indirecte kosten. De directe kosten omvatten onder andere de kosten van uitbesteding van administratie en secretariaat, de kosten van actuarissen, accountants en adviseurs en de kosten van communicatie. Deze kosten komen direct ten laste van IFF. Zou IFF deze kosten niet betalen dan zouden deze aan de kostendeekkende premie moeten worden toegevoegd. Daarnaast zijn er ook indirecte kosten: een aantal bestuurs- en commissieleden is in dienst van IFF. De geschatte waarde hiervan noemen we indirecte kosten. De pensioenuitvoeringskosten zijn de laatste jaren significant gestegen door de oriëntatie op de toekomst van het fonds (WTP en CWO).

Uitvoeringskosten	2024	2023	2022
Uitvoeringskosten direct	1300	959	797
Uitvoeringskosten indirect	89	100	101
Uitvoeringskosten (*EUR 1000)	1389	1059	898
Per deelnemer (actief/gepensioneerd)	EUR 846	EUR 649	EUR 541

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten van het vermogensbeheer (inclusief transactiekosten bedroegen in 2023 EUR 2.789 duizend ofwel 0,7%. Deze kosten komen ten laste van het rendement.

	2024	2023	2022
Vermogensbeheerkosten			
Beleggingskosten (*EUR 1000)	2.614	2.508	2.484
als % van gemiddeld belegd vermogen	0,59%	0,62%	0,59%
Transactiekosten (*EUR 1000)	329	282	212
als % van gemiddeld belegd vermogen	0,07%	0,08%	0,05%
Totale kosten vermogensbeheer (*EUR 1000)	2.943	2.790	2.696
als % van gemiddeld belegd vermogen	0,66%	0,70%	0,64%

De vermogensbeheerkosten van een pensioenfonds hangen samen met de beleggingsstrategie die het fonds hanteert en de wijze waarop deze wordt geïmplementeerd. Omdat het fonds zelf geen actief beleggingsbeleid voert, kunnen de kosten relatief laag blijven.

Het streven van het pensioenfonds is dat de kosten van het vermogensbeheer marktconform zijn; door middel van benchmarking wordt gecontroleerd en bevestigd dat dit daadwerkelijk zo is. De kosten worden gedreven door de strategische beleggingsmix, en zijn een mix van actief en passief beheerde fondsen.

De vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie (* EUR 1000)

	Beheerskosten	Transactiekosten	Totaal
Vastgoed	698	16	714
Aandelen	403	159	562
Vastrentende waarden	960	132	1.092
Beleggingen ter afdekking renterisico	222	22	244
Niet toegerekende kosten	331	0	331
Totaal	2.614	329	2.943

Voor verdere informatie over de beleggingsresultaten en de beleggingsportefeuille wordt verwezen naar de Beleggingenparagraaf op pagina 18 tot en met 24.

Aansluiting met de jaarrekening

De Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie nemen naast de directe kosten ook de indirecte kosten mee en maken expliciet onderscheid tussen de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. In de jaarrekening zijn alleen de kosten die direct bij het pensioenfonds in rekening zijn gebracht opgenomen. De deels geschatte direct toe te rekenen beleggingskosten binnen de beleggingsfondsen en transactiekosten maken in de jaarrekening onderdeel uit van de waardeveranderingen van de beleggingen. In voorgaande opstelling van de vermogensbeheerkosten zijn daarnaast de kosten opgenomen van advisering inzake vermogensbeheer.

Een nadere detaillering van de vermogensbeheerkosten staat op pagina 68 van dit jaarverslag.

Actuariële paragraaf

Het Actuariel Rapport geeft inzicht in (de ontwikkeling van) de financiële positie van het pensioenfonds en overige actuariële informatie over het boekjaar 2024.

Vermogenspositie eind 2024

De vermogenspositie van het pensioenfonds ziet er per eind 2024 als volgt uit.

Beleggingen	470.053	Technische Voorziening	360.895
Liquide middelen	2.504	Overige passiva	394
Vorderingen en overlopende activa	120	Eigen vermogen	111.388
Totaal activa	472.677	Totaal passiva	472.677

Ontwikkeling dekkingsgraad

De wijziging in de dekkingsgraad in 2024 heeft onderstaande oorzaken:

Dekkingsgraad primo boekjaar	130,7%
Resultaat op premie	0,1%
Resultaat op uitkeringen	0,9%
Resultaat op toeslagverlening	-3,1%
Resultaat op rente (RTS)	-2,9%
Resultaat op overrendement	5,3%
Overige mutaties	-0,1%
Dekkingsgraad ultimo boekjaar	130,9%

De overige mutaties bestaan uit:

Kosten	0,1%
Waardeoverdachten	0,0%
Overlijdens	-0,1%
Actuariële grondslagen (tafel en ervaringssterfte)	0,2%
Kruiseffecten	-0,3%
Dit heeft per saldo geleid tot een afname van	-0,1%

Alle effecten op de dekkingsgraad zijn onafhankelijk van elkaar gemeten ten opzichte van de beginstand.

De dekkingsgraad is vastgesteld op de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2024.

Solvabiliteit

Ultimo 2024 bedragen de eigen vermogen vereisten:

Minimaal vereist eigen vermogen	104,1%
Vereist eigen vermogen (strategische mix)	115,8%

Jaareinde 2024 is de beleidsdekkingsgraad vastgesteld op 134,3% en het wettelijke vereiste niveau is vastgesteld op 115,8%. Hiermee is de reserve positie 18,5%.

Arbeidsongeschiktheid

Het reglement van het fonds voorziet niet in premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en arbeidsongeschiktheidspensioen. Voor de zieke deelnemers hoeft derhalve geen additionele voorziening aangehouden te worden. De vennootschap betaalt de premie voor verdere pensioenopbouw bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid en heeft hiervoor een verzekering afgesloten.

Actuariële analyse

In onderstaand overzicht is de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten opgenomen:

Premieresultaat

Premiebijdrage werkgever	11.347
Premiebijdrage werknemers	2.433
Premie herverzekering	-180
Pensioenopbouw in het jaar	-10.193
Totaal premieresultaat	3.407

Interestresultaat

Beleggingsresultaat	31.996
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-11.448
Wijziging marktrente	-7.680
Totaal interestresultaat	12.868

Overig resultaat

Resultaat op waardeoverdrachten	-32
Resultaat kosten vrijval	353
Resultaat op uitkeringen	-34
Resultaat op sterfte	-29
Resultaat op toeslagverlening	-8.097
Resultaat op andere oorzaken	470
Totaal overig resultaat	-7.369

Totaal saldo van baten en lasten	8.906
---	--------------

Beleid ten aanzien van toeslagverlening/indexatie

Conform het reglement worden de opgebouwde pensioenaanspraken van zowel de actieve als de inactieve deelnemers jaarlijks voorzien van toeslagverlening. De toeslagverlening in enig jaar is voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Het pensioenfonds heeft zijn toeslagbeleid vormgegeven op basis van de principes van toekomstbestendig indexeren, zoals die zijn vastgelegd in de Pensioenwet. Hierbij gelden de volgende voorschriften zoals vastgelegd in de ABTN:

- Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% (de toeslagdrempel), wordt geen toeslag verleend.
- Toeslagen worden toegekend voor zover deze naar verwachting in de toekomst kunnen worden nagekomen. De bovengrens waarbij volledige toeslag verleend kan worden, is bepaald als de toeslagdrempel vermeerderd met de waarde van de toekomstige toeslagen op basis van een verwacht rendement van 5,4%. Daarbij wordt uitgegaan van de door DNB gepubliceerde inflatiecurve. Hierin wordt in vijf jaar toegegroeid naar een prijsinflatie van 2,0%.
- Indien de beleidsdekkingsgraad zich tussen de toeslagdrempel en de bovengrens bevindt, wordt naar rato toeslag toegekend.

Op basis van de financiële positie van het fonds per 30 september 2024 kon het bestuur besluiten om de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen per 1 januari 2025 te verhogen met 2,34%.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Het Vereist Eigen Vermogen is een opslag die zodanig dient te worden vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% de dekkingsgraad van het pensioenfonds over één jaar ten minste 100% bedraagt. Het Vereist Eigen Vermogen is berekend volgens het standaardmodel, zoals beschreven in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling van 19 december 2006.

Het vereist eigen vermogen op basis van deze toets bedraagt ultimo 2024 57.021 duizend. Het aanwezige eigen vermogen van het pensioenfonds ultimo 2024 bedraagt 111.388 duizend. Dit betekent dat het pensioenfonds ultimo 2024 een overschot heeft van 54.367 duizend.

Beleggingen

Jaarlijks stelt het bestuur, na advies van de BAC ingewonnen te hebben, een beleggingsplan voor het komende jaar vast. Dit plan is in lijn met de ALM-studie die eens in de drie jaar wordt uitgevoerd en het strategische beleggingsbeleid bepaalt.

In dit jaarplan wordt het beleggingsbeleid voor het komende jaar uitgewerkt, met als uitgangspunt de korte en lange termijn risicohouding en de beleggingsovertuigingen.

Het jaar 2024 kenmerkte zich als een gunstig jaar voor de financiële markten. Dankzij positieve rendementen op alle beleggingscategorieën, is het totale vermogen van het fonds toegenomen. Het portefeuillerendement over 2024 bedroeg +8,7%. Dit solide resultaat was ruimschoots voldoende om de

toegenomen contante waarde van de verplichtingen, veroorzaakt door de dalende rente gedurende 2024, te compenseren. Hierdoor steeg de dekkingsgraad van het fonds van 130,7% ten opzichte van 2023 naar 130,9% eind 2024.

Gezien de beperkte toekomst van IFF Pensioenfonds als zelfstandig fonds en de daarmee samenhangende eindige horizon van het strategische beleggingsbeleid, zijn er in 2024 geen significante wijzigingen doorgevoerd in de beleggingsportefeuille. In tegenstelling tot voorgaande jaren, waarin bijvoorbeeld de volatiliteit op de rentemarkt hoog was, boden de ontwikkelingen op de financiële markten in 2024 weinig aanleiding voor concrete actiepunten.

Derhalve is het bestaande beleid voortgezet op een 'going concern'-basis, conform de richtlijnen zoals vastgelegd in het Beleggingsplan 2024. Naast de reguliere rapportages en evaluaties van managers, is er expliciet aandacht besteed aan de integratie van duurzaamheid binnen de beleggingsportefeuille.

Aan het einde van december 2024 zijn de voorbereidingen voor de Collectieve Waardeoverdracht (CWO) gestart. Waar mogelijk zal de waardeoverdracht 'in-kind' plaatsvinden. Hierdoor worden de participaties overgedragen en wordt voorkomen dat er verkoop- en aankoopkosten worden gemaakt.

Voor alle beleggingsfondsen, met uitzondering van het Robeco maatwerk LDI-fonds, hebben zowel de fondsmanagers van de beleggingsportefeuille van IFF Pensioenfonds als Stap aangegeven dat dit tot de mogelijkheden behoort. Het bestaande Robeco LDI-fonds zal echter worden geliquideerd en de daar uitvloeiende gelden worden overgedragen en de renteafdekking wordt voortaan gerealiseerd via looptijdfondsen die worden beheerd door Aegon AM.

In tegenstelling tot het huidige LDI-fonds zal de renteafdekking niet meer worden uitgevoerd via een maatwerkfonds. Desondanks bieden ook de looptijdfondsen de flexibiliteit om de renteafdekking af te stemmen op het specifieke verplichtingsprofiel van de deelnemers die binnen Stap Pensioenkring J vallen.

Ontwikkelingen financiële markten

In het eerste kwartaal van 2024 bedroeg de BBP-groei binnen de OESO 0,4%, een lichte stijging ten opzichte van de 0,3% in het vierde kwartaal van 2023. Het Verenigd Koninkrijk en Duitsland noteerden een positief groeicijfer na een eerdere krimp, terwijl de Eurozone als geheel groeide met 0,3% na een krimp van 0,1% in het voorgaande kwartaal. Niet alle regio's boekten vooruitgang: de VS zag een groeivertraging van 0,8% naar 0,4%, en Japan kende een krimp van 0,5%. Over het geheel genomen was de OESO-groei in Q1 van 2024 vergelijkbaar met dezelfde periode in 2023 (1,6%).

Gedurende het eerste kwartaal bleven inflatie en de daarmee gepaard gaande beleidsrenteverwachtingen van de FED en ECB centrale thema's. In de VS bleef de inflatie op jaarbasis boven de 3%, en in de Eurozone boven de 2%. Ondanks een daling ten opzichte van het jaar ervoor, lagen deze cijfers boven de streefniveaus van 2%.

Hoewel financiële markten een rentedaling anticipeerden, handhaafden de centrale banken hun rentes. De aandelenmarkten zagen in deze periode aanzienlijke stijgingen, mede dankzij sterke prestaties van de 'Magnificent Seven' (Apple, Microsoft, Alphabet (Google), Amazon, Nvidia, Meta Platforms (Facebook) en Tesla), aangejaagd door optimisme rond AI-technologie.

Het tweede kwartaal vertoonde een vergelijkbaar groeipatroon; de BBP-groei binnen de OESO steeg naar 0,5%. Zowel in de VS als in de Eurozone bleef de inflatie ruim boven doelstellingen, wat de ECB ertoe bracht de beleidsrente te verlagen van 4,0% naar 3,75%. De FED handhaafde haar rente op 5,5%. De aandelenmarkten bleven sterk presteren, ondersteund door de AI-gedreven hausse en goede prestaties in Aziatische markten. Obligaties kenden aanvankelijk zwakkere resultaten door inflatieonzekerheid, maar herstelden na positieve vooruitzichten op dalende inflatie. Investment grade- en high yield-obligaties behaalden in deze periode positieve rendementen.

In het derde kwartaal bleef de BBP-groei binnen de OESO constant op 0,5%. Inflatie en renteontwikkelingen domineerden dit kwartaal. De FED verlaagde in september de beleidsrente met 50 basispunten, terwijl de inflatie op 2,4% uitkwam, ruim één procentpunt lager dan zes maanden eerder. Ook de ECB verlaagde de rente naar 3,25%. Voor het eerst sinds 2021 daalde de Eurozone-inflatie onder het doel van 2,0%.

De aandelenmarkten presteerden sterk, ondanks enkele periodes van verhoogde volatiliteit. Opvallend was de crash van de Japanse aandelenmarkt, veroorzaakt door een renteverhoging door de Japanse Centrale Bank, hetgeen leidde tot een kortstondige massale kapitaaluitstroom. Hoewel dit wereldwijd druk op aandelenmarkten veroorzaakte, herstelden de markten zich snel. Kortlopende obligaties boekten in deze periode positieve rendementen, dankzij dalende beleidsrentes en lagere inflatiecijfers.

In het laatste kwartaal herstelden de financiële markten zich na het onrustige derde kwartaal. Aandelen en staatsobligaties stegen door de dalende inflatie en zwakkere economische data, waardoor de markt veronderstelde dat de beleidsrente zich op haar hoogste punt bevond en een daling van de rente in 2024 inprijsde. De Fed kondigde inderdaad lagere beleidsrentes aan voor 2024, waardoor aandelenmarkten wereldwijd begonnen te stijgen. Deze aankondiging werd vergezeld door sterkere dalingen in inflatie, wat de financiële druk op bedrijven, huishoudens en overheden verder verlichtte.

Ook doordat de VS meer olie is gaan produceren en OPEC+ landen geen overeenkomst konden vinden om de productie te verminderen nam de olieprijs weer af in dit kwartaal. Vastrentende waarden presteerden sterk door de verwachting dat centrale banken beleidsrentes niet verder zouden verhogen. De wereldwijde aandelenmarkt sloot in het groen: het rendement bedroeg over Q4 9,5%, waardoor het totale rendement over 2023 uitkomt op 22,2%. Het rendement op Europese aandelen bedroeg 5,7% in het laatste kwartaal.

Een opvallende ontwikkeling in 2024 was de stijging van de spreads op swaps van Duitse en Franse staatsobligaties. Deze stijging werd veroorzaakt door de toenemende politieke onzekerheid in beide landen, gecombineerd met een strenger beleid van de Europese Centrale Bank (ECB), wat de vraag naar staatsobligaties negatief beïnvloedde. Hierdoor nam de risicopremie voor dergelijke beleggingen toe. Terwijl de gewogen gemiddelde spread van Duitse obligaties eind 2023 nog op -33 basispunten lag, was deze per 31 oktober 2024 gestegen tot 41 basispunten. Omdat de renteafdekking binnen het Robeco LDI-fonds grotendeels is gebaseerd op swaps, bleef de impact van de stijgende spreads voor IFF Pensioenfonds beperkt.

Al met al lieten de wereldwijde markten in 2024 een sterk herstel zien: ondanks aanhoudende politieke onzekerheden in Europa, fluctuaties in renteontwikkelingen en een gematigde economische groei, sloten zowel aandelen- als obligatiemarkten positief af. Dalende inflatiecijfers en het vooruitzicht van minder stringente beleidsrentes droegen aanzienlijk bij aan het positieve sentiment.

Beleggingsmix

Op basis van de uitkomsten van de ALM-studie, uitgevoerd in 2022/2023, heeft IFF Pensioenfonds haar strategische beleggingsmix aangepast. De allocatie is verschoven van 70% vastrentende waarden, 15% vastgoed en 15% aandelen naar een verdeling van 65% vastrentende waarden, 15% vastgoed en 20% aandelen. Doordat ook meer nadruk is gelegd op liquiditeit is hierdoor het aandeel niet-dagelijks verhandelbare beleggingen (Loans) verminderd ten gunste van dagelijks verhandelbare liquide aandelen.

Tijdens de ALM-studie is tevens uitgebreid gekeken naar alternatieve invullingen van de rentestaffel om het portefeuillebeheer te optimaliseren. Dit heeft geleid tot de keuze voor een vereenvoudigde rentestaffel met een afdekkingsbandbreedte van 60% tot 80%. Daarnaast is in de studie ook nadrukkelijk aandacht besteed aan de integratie van duurzaamheidsfactoren binnen de beleggingsportefeuille van het fonds.

Met oog op de CWO die gepland staat op 1 oktober 2025, is tijdens 2024 de bewuste keuze gemaakt om geen noemenswaardige wijzigingen in de portefeuille van IFF Pensioenfonds aan te brengen.

Hiernaast bleven gedurende 2024 de feitelijke allocaties binnen de portefeuille van IFF Pensioenfonds in lijn met het strategische beleggingsbeleid. In dit kader zijn overtollige kasgelden tweemaal ondergebracht in het Robeco maatwerk LDI-fonds, waarin liquiditeiten kunnen worden geparkeerd in geldmarktfondsen zonder invloed op de renteafdekking. De eerste storting van €8 miljoen vond plaats in maart, gevolgd door een tweede storting van €3 miljoen in oktober. Indien op een later moment aanpassingen in de portefeuille noodzakelijk blijken, kunnen deze middelen vanuit het LDI-fonds worden aangewend voor herbalanceren.

In het vierde kwartaal van 2024 leidde de aanzienlijke daling van de rente ertoe dat het bestuur besloot de bestaande rentestaffel tijdelijk 'on hold' te zetten. Volgens het strategische beleid zou de renteafdekking worden verlaagd van 70% naar 60% bij een 20-jaars swaprente onder de 2,0%. Gezien de onzekerheid over de toekomstige vereisten voor renteafdekking onder de nieuwe regeling, werd echter gekozen om deze verlaging uit te stellen. Een verlaging die later moet worden teruggedraaid, zou mogelijk onnodige transacties en extra kosten met zich meebrengen. Bovendien zou een lagere renteafdekking leiden tot een hogere volatiliteit van de dekkingsgraad, wat het risico op een daling vergroot.

Om richting het invaarmoment onder de nieuwe pensioenregeling een zo hoog mogelijke dekkingsgraad te behouden, is ervoor gekozen de huidige afdekking voorlopig te handhaven.

Vastrentende waarden

Ultimo 2024 werd circa 37,1% van de vastrentende waarden portefeuille belegd in een combinatie van hoogwaardige staatsleningen (AAA-rating) en renteswaps met het doel de waardeontwikkeling van de pensioenverplichtingen na te bootsen (de zogenaamde renteafdekking). In 2024 werd een rendement op deze hoogwaardige vastrentende waarde 7,4% op behaald. De swaps in dit zogenoemde Liability Driven Investment fonds worden sinds de invoering van EMIR verhandeld via een centrale tegenpartij, waardoor het risico op verlies bij faillissement van een tegenpartij minimaal is.

De overige 62,7% van de vastrentende waarden is belegd in wereldwijde bedrijfsobligaties, Europese onderhandse leningen en Europese beleggingsinstrumenten gedekt door onderpand (zogenaamde Asset Backed Securities of ABS). In de bedrijfsobligaties (Credits portefeuille) vindt selectie plaats op basis van een multi-factor benadering. Deze benadering houdt in dat systematisch obligaties worden geselecteerd die hoog scoren op een of meerdere van de factoren omvang, laag risico, waarde en momentum. Deze bedrijfsobligaties hebben in 2024 een rendement van 1,7% behaald. De overige vastrentende waarden-

categorieën waaronder de onderhandse leningen hebben in 2024 een rendement van 7,6% behaald en het ABS-fonds noteerde een rendement van 15,7%.

Over 2024 heeft alleen ABS outperformance laten zien ten opzichte van de relevante benchmark. Zowel credits als de Europese onderhandse leningen hebben over 2024 een underperformance laten zien ten opzichte van hun relevante benchmarks.

Aandelen

Begin 2022 heeft het pensioenfonds besloten om de passieve invulling via beleggingsfondsen van Northern Trust te beëindigen en om meer actief te gaan beleggen. Het multi-manager Global Equity Focus Fund (GEFF) van Towers Watson Investment management, en het Robeco QI Institutional Global Developed Sustainable Multi-Factor Equities fonds zijn daarbij toegevoegd aan de portefeuille. De strategische allocatie bedraagt voor elk fonds de helft van de totale aandelenportefeuille (10% van het totale fondsvermogen).

Het fonds van Towers Watson Investment Management belegt onderliggend in circa tien actieve managers, die zorgvuldig worden geselecteerd. Door spreiding over deze managers wordt manager specifiek risico gemitigeerd; het fonds van Robeco hanteert, net als het Robeco credits fonds, een factorbenadering en selecteert aandelen op basis van vier factoren: waarde, momentum, laag risico en kwaliteit. Door een kwantitatieve aanpak op basis van bewezen factoren probeert het fonds zo waarde toe te voegen voor beleggers. Het totale rendement op aandelen over 2024 bedraagt 18,1%, ten opzichte van een rendement van 19,6% voor de benchmark. Doordat de positieve performance van de aandelenmarkten sterk gedreven wordt door de Magnificent Seven en beide fundsmanagers een onderwegen in deze bedrijven hanteren is er sprake van underperformance. De resultaten op aandelen waren in 2024 lager dan de benchmark. Voor aandelen is een groot deel van de benchmarkbeweging toe te schrijven aan de magnificent seven.

Onroerend goed

Voor de categorie onroerend goed werd in 2024 belegd in twee vastgoedfondsen van M&G en daarnaast in enkele fondsen van CBRE. De fondsen van CBRE waarin het pensioenfonds de afgelopen jaren heeft belegd, zijn momenteel bijna volledig geliquideerd; alleen een kleine positie in het European Shopping Centre fund resteert.

De totale vastgoedportefeuille noteerde over het jaar 2024 een rendement van 0,9%, terwijl de (absolute) benchmark een rendement van 5,7% noteerde. De INREV Fund Level Index noteerde over het jaar 2024 een rendement van 2,64%. De fondsen EPF en ESPIF behaalden respectievelijk een rendement van 1,3% en 0,2%, tegenover benchmarkrendementen van 6,7% en 4,5%.

De resultaten op vastgoed waren in 2024 lager dan de benchmark. Voor onroerend goed is gekozen voor een absolute benchmark, maar liggen de resultaten in lijn met de algemene INREV-vastgoed-benchmark.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het IFF Pensioenfonds is zich bewust van haar rol binnen de maatschappij, en vindt het daarom belangrijk om duurzaamheidsaspecten te betrekken op de beleggingsportefeuille. Het IFF Pensioenfonds is van mening dat het beschouwen van ethische aspecten van de beleggingen tevens in het belang is van het pensioenfonds zelf en van haar deelnemers. Intuïtief is duidelijk dat duurzaamheid en verantwoordelijkheid kunnen bijdragen aan het verminderen van onverwachte risico's als gevolg van bijvoorbeeld corruptie of

bijdrage aan ongewenste activiteiten. Een duurzame focus kan zo helpen bij het beschermen van de waarde van de beleggingen van het IFF Pensioenfonds op de langere termijn.

Het IFF Pensioenfonds acht een verdergaande integratie van het duurzaamheidsaspecten in het beleggingsbeleid van groot belang. Bij alle belangrijke beleggingsbeslissingen worden duurzaamheidscriteria meegewogen in samenhang met andere criteria. Door de keuze voor fondsbeleggingen is het echter niet altijd mogelijk om fonds-specifieke duurzaamheidsaspecten te integreren in beleid. De normen en criteria van het pensioenfonds op het gebied van ethisch beleggen, gelden evenwel ook voor de geselecteerde vermogensbeheerders.

IFF Pensioenfonds voert zelf geen beleggingen, maar delegeert het naar meerdere gespecialiseerde vermogensbeheerders.

De normen en criteria die het pensioenfonds stelt op het gebied van ethisch beleggen, gelden voor deze vermogensbeheerders en het pensioenfonds verwacht van de vermogensbeheerders dat zij zich verantwoorden over het gevoerde ethische beleid. Ook zal het pensioenfonds zelf transparant verantwoording afleggen aan de betrokkenen bij het beleggingsbeleid.

IFF Pensioenfonds zal bij de selectie, bewaking en evaluatie van vermogensbeheerders de volgende criteria afwegen in samenhang met het geheel van uitbestedingscriteria:

- De vermogensbeheerder dient de Principes voor Verantwoord Beleggen (Principles for Responsible Investment, of PRI) van de Verenigde Naties ondertekend te hebben;
- De vermogensbeheerder moet in de beleggingskeuzes compliant zijn met alle relevante wet- en regelgeving. Zo dient de vermogensbeheerder beleggingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, opslag of verhandeling van clustermunitie en landmijnen uit te sluiten. Daarnaast dienen instanties waartegen internationale sancties zijn afgekondigd ook uitgesloten te zijn;
- De vermogensbeheerder dient in staat te zijn om conform wet- en regelgeving inzicht te geven in welke mate ESG-screening wordt toegepast;
- De vermogensbeheerder dient aan te sluiten bij de morele doelstellingen en thema's van het duurzaamheidsbeleid;
- Van de vermogensbeheerder wordt verwacht dat zij duurzaamheid heeft geïntegreerd in haar beleggingsprocessen en dat zij een engagementbeleid heeft.

Bij beleggingen in aandelen zal IFF Pensioenfonds kennisnemen van het beleid van de vermogensbeheerder ten aanzien van het gebruik van aandeelhoudersrechten, zoals het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Het pensioenfonds beoordeelt hierbij of het zich kan vinden in dit beleid.

Bij de heroriëntatie van het aandelenbeleid hebben bovenstaande criteria een belangrijke rol gespeeld bij de selectie van de twee voorkeurspartijen. Beide voorkeursoplossingen hebben een sterk ESG-profiel. Het bestuur is van mening dat beide fondsen een sterke positieve bijdrage leveren aan het duurzaamheidsprofiel van de beleggingsportefeuille.

Maatschappelijk verantwoord beleggen is ook tijdens de ALM-studie en bijbehorende risicobudgettering, afgerond in 2023, een centraal thema geweest. Onderzocht is hoe de respectievelijke beleggingsfondsen scoren op het gebied van duurzaamheidsintegratie. Daaruit is gebleken dat alle fondsen binnen hun respectievelijke categorie goed scoren met betrekking tot dit onderwerp. De liquide beleggingen in aandelen, LDI en bedrijfsobligaties hebben een SFDR Artikel 8 classificatie, wat betekent dat de belegging

duurzaamheidskenmerken promoot. Voor vastgoed en alternative credit (Loans en ABS) is de SFDR-classificatie minder relevant; deze fondsen scoren echter wel goed op de voor deze beleggingen relevante scoringscriteria.

Om te beoordelen in welke mate het gevoerde beleggingsbeleid aansluit bij het duurzaamheidsbeleid monitort het pensioenfonds de beleggingsportefeuille periodiek. Hierbij wordt bij de jaarlijkse evaluatie van de vermogensbeheerder nagevraagd op welke wijze de vermogensbeheerder invulling heeft gegeven aan dit duurzaamheidsbeleid. Voor de monitoring van de financiële impact wordt jaarlijks aan de vermogensbeheerders gevraagd wat de toegevoegde waarde van ESG-integratie op het rendement en risico is geweest. Daarnaast zal het pensioenfonds actief met vermogensbeheerders in overleg blijven treden om klimaatrisico's verder in kaart te brengen en zo verbeteringen in het duurzaamheidsbeleid te realiseren. Het pensioenfonds ziet duurzaam beleggen als een strategisch onderwerp. Derhalve sluit het voor de frequentie van evaluaties aan bij de ALM-cyclus. Dit betekent dat eens in de drie jaar wordt gekeken of het duurzaamheidsbeleid nog in lijn is met de huidige overtuigingen, doelstellingen en uitvoeringsvorm. Daarnaast wordt periodiek gekeken of eventuele nieuwe beleggingscategorieën vanuit het duurzaamheidsbeleid interessant kunnen zijn voor het pensioenfonds.

Op deze manier maakt het pensioenfonds een afweging tussen de frequentie waarop nieuwe categorieën worden toegevoegd en de kosten die hiermee gemoeid gaan. Tot slot is het pensioenfonds ervan overtuigd dat duurzaamheid een begrip is dat door de jaren heen kan verschuiven. Zo zijn industrieën die in het verleden als duurzaam werden gezien, dat vandaag de dag niet meer ('stranded assets'). Hier wordt in de 3-jaarlijkse evaluatie van het beleggingsbeleid eveneens bij stilgestaan. Tot slot zal het pensioenfonds transparante verantwoording afleggen aan alle betrokkenen over de impact van haar duurzaamheidsbeleid.

SFDR classificatie

Vanuit de SFDR wetgeving moeten pensioenfondsen de pensioenregeling classificeren als ofwel:

- Een product dat duurzame belegging tot doel heeft (artikel 9)
- Een product dat ecologische of sociale kenmerken promoot (artikel 8)
- Overig (artikel 6)

Hoewel de ambities veel verder reiken, kiest het IFF-pensioenfonds om praktische redenen ervoor om het pensioenproduct voorlopig te classificeren als "overig". IFF neemt duurzaamheid als aanvullend criterium mee in haar beleggingsbesluitvorming, maar richt zich niet op een specifiek duurzaamheidsdoel (artikel 9 SFDR) en promoot ook geen ecologische of sociale kenmerken (artikel 8 SFDR).

Risicomanagement

Het bestuur is verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het fonds. Het bereiken van die doelstellingen kan continu in gevaar komen door risico's van binnen en buiten de organisatie. Risicomanagement staat dan ook nadrukkelijk op de agenda van het bestuur. Het bestuur moet een actueel en volledig beeld hebben van alle relevante risico's en zorgen voor gepaste beheersmaatregelen. Dit vloeit voort uit eisen ten aanzien van een beheerste en integere bedrijfsvoering zoals opgenomen in de Pensioenwet.

Risico- en beheersingscategorieën

Het bestuur heeft de dagelijkse uitvoering van het risicomanagement gedelegeerd aan de Beleggingsadviescommissie voor financiële risico's en aan de Risicomanagementcommissie voor niet-financiële risico's.

Deze twee onderscheidende categorieën zijn ontleend aan FIRM, een methode die onderscheid maakt tussen verschillende risicocategorieën.. Gezien de voorgenomen CWO en liquidatie van het fonds is hier in 2024 een specifieke risicocategorie voor opgenomen. Het IFF Pensioenfonds kent nu de volgende hoofdrisico's:

Financiële risico's

- Solvabiliteitsrisico
- Liquiditeitsrisico
- Verzekeringsrisico
- Overige risico's balansbeheer

Niet-financiële risico's

- Omgevingsrisico
- Operationeel risico
- Uitbestedingsrisico
- IT-risico
- Integriteitsrisico
- Juridisch risico
- Governance risico
- Duurzaamheidsrisico
- CWO risico

Voor een volledige beschrijving van de risico- en beheersingscategorieën, wordt verwezen naar het "Risicomanagementplan", dat onderdeel is van de ABTN. Alle 30 geïdentificeerde risico's worden omschreven, alsmede voor ieder risico kans en impact, de beheersmaatregelen, het restrisico en monitoring en rapportering. Ook risicobeleid en risicohouding worden toegelicht in dit document. De financiële risico's worden ook verder toegelicht in de jaarrekening, vanaf pagina 60, een korte beschrijving van de niet-financiële risico's volgt hieronder.

Omgevingsrisico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief worden beïnvloed als gevolg van buiten het pensioenfonds komende veranderingen op het gebied van marktverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Beheersingsmaatregelen zijn gericht op intensief contact met zowel sponser, deelnemers als adviseurs om tijdig te kunnen anticiperen op veranderingen.

Operationeel risico

Het pensioenfonds heeft het operationeel risico gedefinieerd als het risico dat het pensioenfonds zijn missie niet vervult, zijn doelstellingen niet behaalt of schade lijdt als gevolg van ondoelmatige of onvoldoende doeltreffend ingerichte dan wel uitgevoerde processen. Overigens kan het operationeel risico zich manifesteren als uitbestedingsrisico, IT-risico, integriteitsrisico of juridisch risico.

Uitbestedingsrisico

Uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. Het pensioenfonds heeft veel werkzaamheden uitbesteed. Belangrijkste

beheersingsmaatregelen: afspraken met uitbestedingspartijen in overeenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) en permanente monitoring en periodieke evaluatie van uitvoering van de (SLA's en de niet-financiële risicorapportages ten aanzien van uitbesteding, de ISAE 3402 verklaringen van de uitvoerders en regelmatige monitoring van het uitbestedingsrisico in het kader van het compliance risico.

IT-risico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief worden beïnvloed als gevolg van de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit die worden geschaad van aan derden uitbestede werkzaamheden, door derden ter beschikking gesteld personeel, en door derden ter beschikking gestelde apparatuur, systemen en software.

Dit IT-risico kan bijvoorbeeld optreden als de IT-strategie en het IT-beleid niet of onvoldoende zijn toegerust voor de bedrijfsprocessen. Belangrijkste beheersmaatregelen: Dit risico wordt met name beheerst door de beheersing van het uitbestedingsrisico.

Integriteitsrisico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief worden beïnvloed als gevolg van het niet-integer of onethisch handelen of gedragen van de organisatie, het bestuur, de medewerkers of betrokken derden. Een en ander gerelateerd aan wettelijke normen, maatschappelijke opvattingen en door het pensioenfonds zelf gestelde normen. Belangrijkste beheersmaatregelen: uitsluitend zakelijke banden met professionele partijen met een eigen gedragscode en certificering. Het pensioenfonds voert periodiek een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit om de integriteitsrisico's beter zichtbaar te maken. Hiermee identificeert het pensioenfonds de relevante integriteitsrisico's binnen en buiten het pensioenfonds en in de uitvoeringsorganisaties. Het beoordelen van het frauderisico is onderdeel van de SIRA. Er hebben zich in 2024 geen fraude gevallen voorgedaan.

Juridisch risico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief worden beïnvloed als gevolg van het niet naleven van formele afspraken (contracten), niet contractuele verplichtingen en wet- en regelgeving. Belangrijkste beheersingsmaatregelen: het bestuur monitort veranderingen in wet- en regelgeving en laat zich waar nodig bijstaan door actuariële en juridische adviseurs.

Governance risico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief worden beïnvloed doordat de continuïteit van het bestuur in gevaar komt of doordat de geschiktheid van het bestuur als geheel dan wel van individuele bestuursleden niet voldoende is of niet voldoende kan worden aangetoond. Belangrijkste beheersmaatregelen: voor de bemensing van de diverse pensioenfondsorganen, zoals bestuur en Verantwoordingsorgaan gelden wettelijke vertegenwoordigingsverplichtingen en geschiktheidseisen. Daarnaast laat het bestuur zich bijstaan door professionele bestuursondersteuning en adviseurs en maakt gebruik van professionele uitbestedingspartijen. Indien nodig kunnen externe bestuurders worden ingezet. Op dit moment zijn alle fondsorganen volledig bezet en er is een aspirantenpool voor toekomstige vacatures.

Duurzaamheidsrisico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief worden beïnvloed door risico's met betrekking tot Environment (milieu), Social of Governance gebeurtenissen of omstandigheden. Dit risico wordt voornamelijk beheerst via het beleggingsbeleid.

CWO risico

Alle mogelijke gebeurtenissen waarin de missie, visie, strategie of doelstellingen negatief beïnvloed worden door risico's rondom de beoogde CWO. Dit risico wordt beheerst door de werkgroepen die de CWO voorbereiden.

Monitoring van risico's

Sinds de invoering van de IORP II-wetgeving heeft het pensioenfonds een sleutelfunctiehouder (SFH) risicomanagement benoemd en een Risicomanagementcommissie (RMC) ingesteld. Middels een jaarschema beoordeelt de RMC de geïdentificeerde niet- financiële risico's en beheersmaatregelen, en er wordt ook regelmatig gekeken naar mogelijk nieuwe risico's. De monitoring van de financiële risico's wordt door de Beleggingsadviescommissie uitgevoerd. De beoordelingen van de BAC en de RMC worden iedere bestuursvergadering besproken, daarnaast wordt door de SFH risicomanagement een risicobeoordeling opgesteld bij beleidswijzigingen.

ERB

In 2024 is ook de driejaarlijkse Eigen Risico Beoordeling (hierna: ERB) uitgevoerd. Het uitvoeren van een ERB betreft voor de *reguliere* ERB enerzijds de beoordeling van de materiële risico's en anderzijds de effectiviteit en efficiëntie (doeltreffendheid en doelmatigheid) van het risicobeheer. Door middel van een zelf-evaluatie over de volwassenheid van het IRM is de doeltreffendheid en doelmatigheid van het risicobeheer beoordeeld. Het risicobeheer is op grond van de zelfevaluatie beoordeeld als voldoende (gestructureerd en geformaliseerd). Desondanks heeft het bestuur naar aanleiding van de enquête enkele mogelijke aandachtspunten besproken, die gezien de status van het fonds en het huidige framework niet worden gevolgd door additionele acties.

Vanuit de beoordeling van de effectiviteit van de beheersmaatregelen zijn geen verbeterpunten geconstateerd.

De belangrijkste risico's voor het IFF Pensioenfonds

De voornaamste financiële risico's voor het IFF pensioenfonds zijn de volgende:

- Solvabiliteitsrisico: het risico dat de ambitie niet meer gerealiseerd kan worden doordat de solvabiliteit, dus de dekkinggraad, ontoereikend wordt. De belangrijkste drivers achter het solvabiliteitsrisico zijn momenteel:
 - Renterisico: het risico van verlies van solvabiliteit door rentedalingen of draaiingen van de rentecurve vanwege het verschil in de (gemiddelde) looptijden van de (nominale) pensioenverplichtingen en de vastrentende beleggingen, alsmede vanwege het verschil in omvang van de pensioenverplichtingen ten opzichte van de vastrentende beleggingen.
- Beheersmaatregelen: Het renterisico is voor een groot deel afgedekt volgens een staffel op basis van renteniveau middels een LDI maatwerkfonds. De effectiviteit van de afdekking ultimo 2024 bedraagt ongeveer 70%, en valt binnen de gestelde bandbreedte van 65% tot 75%. De Beleggingsadviescommissie monitort maandelijks de ontwikkeling en informeert het bestuur;

- Koersrisico zakelijke waarden: het risico dat door koersverliezen of tegenvallende rendementen op zakelijke waarden (onder andere aandelen en vastgoed) de solvabiliteit van het pensioenfonds onder druk komt en de indexeringsambitie ongerealiseerd blijft. Beheersmaatregelen: De beleggingen vinden plaats via fondsen. Zowel bij aandelen als onroerend goed is binnen de portefeuilles een sterke geografische en sectorale spreiding aangebracht. De prestaties van portefeuilles worden op maandbasis gemonitord aan de hand van gegevens die de vermogensbeheerders zelf aanleveren en die een onafhankelijke partij, Blue Sky Group, vergelijkt met de benchmark.

Het totale solvabiliteitsrisico wordt periodiek middels een ALM-studie geanalyseerd. Daarnaast een maandelijks dashboard opgesteld waar ook de gevoeligheid voor rente en aandelenkoersen op de actuele dekkingsgraad wordt weergegeven, onderstaand de weergave van 31 december 2024

UFR		Renteverandering (parallel)				
Verandering aandelen		-1,0%	-0,5%	0%	+0,5%	+1,0%
	-25%	111,0%	117,3%	124,1%	131,5%	139,5%
	-12,5%	113,6%	120,3%	127,5%	135,4%	143,9%
	0%	116,2%	123,3%	131,0%	139,3%	148,2%
	+12,5%	118,9%	126,3%	134,4%	143,2%	152,6%
	+25%	121,5,0%	129,3%	137,8%	147,1%	157,0%

Van de niet-financiële risico's vormt het IT-risico, en met name cybercrime, het voornaamste risico. Pensioenfondsen zijn, door een combinatie van financieel beheer en persoonsgegevens, een aantrekkelijk doelwit. Dit vraagt een permanente alertheid om ongewenste indringers buiten onze pensioensystemen te houden. Beheersmaatregelen: Omdat het grootste deel van onze werkzaamheden uitbesteed is, spelen onze uitbestedingspartners een belangrijke rol in de beheersing van het IT-risico. Wij overleggen regelmatig met hen over de beheersing van hun IT-risico's, ontvangen reguliere rapportages en verwachten (en zien) van hen een proactieve houding in deze. Ondanks alle geïmplementeerde beheersmaatregelen blijft het restrisico aanzienlijk; het bestuur acht dit restrisico aanvaardbaar.

Daarnaast blijft het omgevingsrisico ook in 2024 nadrukkelijk aanwezig door de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) en het daarbij behorende krachterspel van politiek en sociale partners.. . Beheersmaatregelen: In augustus 2024 is er een tripartite intentieovereenkomst gesloten tussen IFF, het IFF pensioenfonds en APF Stap, waarmee wordt toegewerkt naar een Collectieve Waardeoverdracht naar Stap, waarna Stap de huidige pensioenregeling zal voortzetten. Na de CWO zal het pensioenfonds overgaan tot liquidatie.

Eind 2024 is de uitvoeringsovereenkomst tussen IFF en het IFF Pensioenfonds opgezegd. Dat beperkt de horizon van het pensioenfonds, maar tot de CWO is geëffectueerd blijft het fonds aan de omgevingsrisico's blootgesteld.

Governance en compliance

Geschiktheid

In 2024 is geen formele zelfevaluatie uitgevoerd door het bestuur.

Behalve het functioneren van het bestuur tijdens een zelfevaluatie komt ook deskundigheid inzake het pensioenstelsel aan de orde. Alle bestuursleden hebben minimaal het vereiste Deskundigheidsniveau A, en aspirant-bestuursleden worden gestimuleerd om de opleiding te volgen (is ook gerealiseerd). Het merendeel van de bestuursleden heeft niveau B; er wordt naar gestreefd op alle deskundigheidsgebieden minimaal 2 bestuursleden op Deskundigheidsniveau B te hebben. Daarnaast wordt het bestuur elke vergadering bijgestaan door een externe deskundige, drs. C. Kroon AAG van Willis Towers Watson BV.

Het bestuur stelt alle medewerkers, (aspirant-)bestuursleden en andere direct bij het pensioenfonds betrokken personen in de gelegenheid hun deskundigheid op peil te houden of uit te breiden middels vakliteratuur, seminars en cursussen. Regelmatig worden er ook kennissessies georganiseerd binnen de bestuursvergaderingen, bijvoorbeeld over (onderdelen van) de beleggingsportefeuille en het nieuw pensioenakkoord.

Naleving gedragscode

IFF Pensioenfonds kent een eigen gedragscode, gebaseerd op het model van de Pensioenfederatie. Het doel van de gedragscode is het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in het pensioenfonds door belanghebbenden, door gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te voorkomen.

De gedragscode kent daartoe algemene gedragsregels voor verbonden personen en aanvullende gedragsregels voor insiders. Alle leden van het bestuur, van de BAC en het VO tekenen jaarlijks deze code en hebben allen verklaard deze code gedurende heel 2024 te hebben nageleefd.

Code Pensioenfonds

Gedurende het verslagjaar voldeed de manier waarop IFF Pensioenfonds was ingericht en werd bestuurd aan de Pensioenwet en de “Code Pensioenfonds”. De Code Pensioenfonds is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, en bestaat uit normen die de sector zichzelf oplegt. Het principe van de Code is dat pensioenfonds expliciet en transparant laten zien hoe zij bij hun besluiten recht doen aan de belangen van deze belanghebbenden. Bij verantwoording over de naleving van de Code Pensioenfonds geldt het principe: ‘pas toe of leg uit’.

De Code beweegt mee met sociale ontwikkelingen en vraagt daarom eens in de zoveel tijd om aanpassingen. Per 1 januari 2024 is de herziene Code Pensioenfonds in werking getreden. In deze versie van de Code ziet de actualisering specifiek op de drie onderwerpen: centraal stellen van de belanghebbenden, duurzaamheid en diversiteit en inclusie.

De herziene Code nodigt pensioenfonds uitdrukkelijk uit om bij een aantal normen jaarlijks in verhalende zin te rapporteren over de naleving van die norm. Het betreft de normen 1, 4, 34 - 35.

Het bestuur onderschrijft het belang van de naleving van de Code en is begin 2025 per norm nagegaan of en zo ja, hoe ons fonds aan de norm voldoet.

Norm 1: Missie, visie en strategie

Het bestuur heeft de missie, visie en strategie opgesteld. De strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, zijn en worden nadrukkelijk door het bestuur besproken bij het bepalen van de toekomst van het pensioenfonds. Het fonds betreft de voorkeuren en belangen van de deelnemers bij haar besluitvorming. Input daarvoor vormen o.a. de uitkomsten van het RPO.

Norm 4 Kennen van voorkeuren van belanghebbenden

Medio 2023 heeft IFF PF een risicopreferentieonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek was in eerste instantie gericht op de toekomstige pensioenregeling onder WTP.

Vanuit IFF PF zijn aanvullende vragen aan het onderzoek toegevoegd, waarvan het bestuur de antwoorden heeft meegenomen bij de overwegingen inzake de toekomst van het pensioenfonds.

Norm 34 - 35 Diversiteits- en inclusiebeleid

Het pensioenfonds heeft een schriftelijk beleid vastgesteld om de diversiteit in zijn fondsorganen te vergroten of in stand te houden. Dit beleid heeft (minimum) doelen ten aanzien van de mate van diversiteit op voor het pensioenfonds relevante maatschappelijke aspecten, waaronder geslacht of genderidentiteit, en leeftijd. Het diversiteitsbeleid gaat nog niet expliciet in op inclusie en sociaal-culturele achtergrond.

In het bestuur hebben twee vrouwen zitting, in het Verantwoordingsorgaan één vrouw. Het bestuur onderschrijft het belang van diversiteit. Het betrekken van jongeren bij het pensioenfonds blijft echter een aandachtspunt, er is op dit moment geen bestuurslid of VO-lid jonger dan 40 jaar. Dit is geen bewuste keuze, maar ook bestuursleden worden "vanzelf" ieder jaar een jaar ouder. Er is een stappenplan gemaakt om diversiteit verder te bevorderen.

Het bestuur streeft ernaar de code na te leven. Dit is voor het grootste deel ingevuld, met uitzondering van leeftijdsdiversiteit (norm 35): de code schrijft voor dat t.a.v. leeftijdsdiversiteit als minimum geldt dat er tenminste één persoon zitting heeft in het bestuur en het VO of het BO die jonger is dan 40 jaar.

Ten aanzien van genderdiversiteit geldt als minimum dat er in de genoemde organen variatie is in geslacht of genderidentiteit.

Klachten- en geschillenregeling

Het bestuur heeft gezorgd voor een adequate interne klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is via de website van ons pensioenfonds. Iemand kan in eerste instantie een klacht indienen bij onze pensioenuitvoeringsorganisatie BSG als hij of zij het niet eens is met de manier waarop de pensioenregeling wordt uitgevoerd of waarop hij of zij is behandeld of geïnformeerd. Is de klager van mening dat de klacht niet goed is behandeld? Dan is er de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij het bestuur. Is een (oud-) deelnemer of pensioengerechtigde het niet eens met dit besluit over de klacht? Dan kan de klager terecht bij de stichting Geschilleninstantie Pensioenfonds (GIP). In 2024 zijn er geen klachten via het GIP ontvangen.

Per 1 juli 2023 en per 1 januari 2024 hebben wij ook ons klachtenbeleid en -reglement aangescherpt. Het is nu eenvoudiger en laagdrempeliger voor deelnemers die het ergens niet mee eens zijn, hun ongenoegen bij ons kenbaar te maken, wat wij opvatten als klacht. De manier van behandelen is ook verbeterd en transparanter geworden.

Sindsdien is, vooral door de ruimere definitie van het begrip 'klacht', het aantal klachten toegenomen. Gelukkig heeft dit niet tot een daling van de algehele tevredenheid geleid. Dit strookt met onze opvatting dat klachten veelal signalen zijn om onze processen verder te kunnen verbeteren.

In 2024 zijn 5 telefonische klachten geregistreerd en 5 klachten via de mail. Door de uitvoeringsorganisatie BSG is geconstateerd dat enkele typen klachten en uitingen van ongenoegen vaker voorkwamen bij al hun klanten. De meest voorkomende klachten hadden betrekking op het deelnemersportaal (zoals inlogproblemen), pensioenberekening en betaling en service en klantgerichtheid (vooral snelheid van vraagafhandeling en de behandelingsduur). Door BSG zijn hierop

acties/verbeteringen doorgevoerd. Het bestuur heeft hiervan kennis genomen en kan zich vinden in deze verbeteringen.

Naleving wet- en regelgeving

Er is in 2024 geen sprake geweest van boetes, dwangsommen of het aanstellen van een bewindvoerder in het kader van artikel 96 van de Pensioenwet.

Ontwikkelingen

In 2024 heeft het bestuur 10 keer vergaderd, waarvan 1 bestuursdag. Het dagelijks bestuur vergaderde 21 keer. Hierbij zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest.

Ontwikkeling financiële positie

In 2024 is de beleidsdekkingsgraad gestegen van 130,5% naar 134,3%.

Toekomst pensioenfondsen

In december 2023 heeft de werkgever aangegeven het IFF Pensioenfonds niet te zien als toekomstige uitvoerder van de WTP-proof pensioenregeling.

De werkgever heeft een voorkeur voor de flexibele premiereregeling plus. Het bestuur heeft een risicopreferentieonderzoek uitgevoerd onder de deelnemers. Op basis van de uitkomsten zou het bestuur zich kunnen vinden in het flexibele premiereregeling plus als nieuwe regeling na de Wtp-transitie. Deze regeling biedt de deelnemers keuzevrijheid qua beleggingsprofiel in de opbouwfase, met solidaire elementen van risicodeling in de uitkeringsfase.

De risicodelingsreserve dempt tegenvallende beleggingsresultaten in de uitkeringsfase. Aan de mensen die niet (willen) kiezen, wordt een goede default voor beleggen aangeboden door de uitvoerder.

Een belangrijk kenmerk van de flexibele premiereregeling plus is ook de mogelijkheid die gepensioneerden op individuele basis krijgen om te kiezen voor een gegarandeerde uitkering bij een verzekeraar, middels shoprecht. De deelnemers die op het invaarmoment pensioengerechtigd zijn (en alle andere deelnemers op het moment dat zij met pensioen gaan), krijgen de mogelijkheid om te kiezen voor een gegarandeerde uitkering bij een verzekeraar. Het is ook mogelijk om als gepensioneerde door te beleggen, zoals hierboven benoemd.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de procesgang, maar geen input geleverd anders dan dat naderhand is uitgesproken dat men zich kon vinden in de voorkeursrichting van sociale partners. Cao-partijen en het bestuur hebben namelijk verschillende verantwoordelijkheden. Sociale partners gaan over de nieuwe regeling en de toekomstige opbouw, terwijl het bestuur beslist over wat er met het reeds opgebouwde fondsvermogen gaat gebeuren. Om deze reden startte een separaat besluitvormingstraject binnen IFF Pensioenfonds.

Gevolgd proces

In december 2023 hebben de bestuursleden en het aspirant bestuurslid de vragenlijst ingevuld die de adviserend actuaire had opgesteld. Men kon punten toekennen aan diverse criteria, die al dan niet doorslaggevend zouden moeten zijn in de keuze voor een nieuwe uitvoerder.

Aan de hand van de punten die cumulatief het belangrijkste werden gevonden, zijn de uitvoeringsmodaliteiten APF single-clientkring, APF multi-client kring, Bpf en verzekeraar gewogen. Naar aanleiding van de uitkomsten heeft het bestuur extra informatie gekregen over de Bpf-optie.

In februari 2024 hebben de bestuurders de criteria voor een tweede maal gescoord, om ruimte te laten voor voortschrijdend inzicht. De uitkomsten van deze uitvraag is besproken op 8 maart 2024 in de bestuursvergadering. Een single-clientkring bij een APF komt daaruit als de optie van voorkeur, zeker in eerste instantie, boven een multi-clientkring met meerdere pensioenfondsen bij een APF.

Op 8 maart 2024 zijn de cross-border IORP (de België-route) en de premie-pensioeninstelling (waarvoor individuele instemming nodig is) door het bestuur behandeld en, evenals de Bpf'en, afgestreept. Belangrijke argumenten tegen de Bpf'en waren de lagere dekkingsgraden van deze partijen en het gebrek aan ruimte voor eigenheid (in de verdere stappen richting de Wtp). Eigenheid was één van de dingen waarin de deelnemers hechtten in het risicopreferentieonderzoek.

Verkenning APF-route

Het bestuur heeft een vragenlijst opgesteld voor een tweetal APF-en in aanvulling op de verkenning van de werkgever, te gaan praten met beide partijen vanuit fondsoptiek. Op 17 april jl. hebben deze twee partijen zich gepresenteerd aan een delegatie van het bestuur.

Op 19 april jl. zijn de ervaringen, zonder afstemming vooraf, teruggekoppeld aan het bestuur. De voorkeur voor APF Stap was unaniem. De partij past qua principes beter bij IFF Pensioenfonds en staat ervoor open om de beleggingen in kind over te nemen, met pas op termijn eventuele omzettingen in de beleggingsmix door te voeren. Het dan zittende Belanghebbendenorgaan heeft daarop, en op andere (Wtp-)punten, inspraak/adviesrecht.

Verkenning verzekeraarsroute

De verzekeraarsroute is meermaals besproken door het bestuur, zeker toen duidelijk werd dat met de huidige dekkingsgraadstand in de markt de nominale pensioenuitkeringen plus 70-80% van de Europese prijsindex kan worden ingekocht. Dat raakt aan de fondsambitie.

Op 21 juni 2024 heeft het bestuur uitgebreider stilgestaan bij de scenario's van buy-out, een buy-in, carve-outs voor verschillende deelnemersgroepen en een opt-out bij de collectieve waardeoverdracht. Na deze bespreking is het aantal scenario's teruggebracht tot twee, te weten een single client APF of een buy-out.

Voorkeursscenario

Het bestuur heeft op de bestuursdag op 28 juni 2024 unaniem gekozen voor het voorkeursscenario van een collectieve waardeoverdracht aan een single-clientkring bij een APF (om vervolgens in te varen naar het flexibele contract plus onder de Wtp). De voorwaarden – waaronder de vormgeving van de nieuwe regeling door de werkgever en de vakbonden – zijn in de afweging aan de orde gekomen. Het bestuur heeft de sponsor een brief gestuurd over de voorkeursrichting die het bestuur heeft gekozen en de bijbehorende uitgangs- en bespreekpunten. De voorkeursrichting is dezelfde als cao-partijen voorstaan

voor de nieuwe opbouw. (Sociale partners gaan over de nieuwe opbouw; het bestuur over het opgebouwde vermogen in het fonds.)

Dat het bestuur uitkomt op dezelfde voorkeursrichting, impliceert geenszins dat het bestuur zich zonder meer aansluit bij de werkgever. Het bestuur heeft hierin een eigen afweging gemaakt.

Slotsom

De flexibele premiereregeling plus –, een voorwaarde van het bestuur die vastzit aan het gekozen voorkeursscenario – biedt ook de voordelen van de verzekeraarsroute ook in de APF-route. De gepensioneerde deelnemers kunnen op individuele basis kiezen tussen een gegarandeerde uitkering of doorbeleggen.

Daarnaast was doorslaggevend dat het pensioenfonds op dit moment ook belegt, uit hoofde van de visie dat beleggen uiteindelijk meer oplevert dan het vastzetten van de premie (bij een verzekeraar). Doordat heden en verleden bij elkaar blijft in het voorkeursscenario ontstaat een groter fondsvermogen wat ondergebracht wordt bij Stap APF. Dit levert voordelen op in het overeenkomen van betere voorwaarden.

Op 29 augustus jl. is een tripartiete intentieovereenkomst ondertekend. Het bestuur, de sponsor en APF Stap (de voorkeurspartij waarvoor het bestuur op 28 juni jl. heeft gekozen) hebben hierin een aantal afspraken vastgelegd. Namens IFF Pensioenfonds is een bijlage bij de overeenkomst gevoegd, waarin wordt verwoord welke voorwaarden het bestuur onder andere verbindt aan de waardeoverdracht en de Wtp-transitie.

APF Stap heeft ervaring met eerdere CWO's en een procesmatig draaiboek klaarliggen. Het bestuur heeft (op basis daarvan) in Q4 2024 vier werkgroepen geformeerd te weten de werkgroep contracten en vulling Belanghebbendenorgaan, de werkgroep overdracht pensioenbeheer, de werkgroep datakwaliteit en de werkgroep vermogensbeheer.

Deze werkgroepen zijn voortvarend van start gegaan.

Oekraïne

Sinds februari 2022 is sprake van een oorlogssituatie in de Oekraïne. Het pensioenfonds monitort scherp de impact van deze oorlogssituatie op het pensioenfonds. Dit betreft o.a. het voldoen aan sanctiewetgeving, het mogelijke effect op de beleggingsportefeuille en cybersecurity. De impact op ons pensioenfonds is verwaarloosbaar.

Conflict Midden-Oosten

Sinds oktober 2023 is het bijzonder onrustig in het Midden Oosten. Vooralsnog heeft dit geen impact op het pensioenfonds.

Beleggingsbeleid

Het pensioenfonds heeft in 2024 met de beleggingsfondsen verdere stappen gemaakt richting maatschappelijk verantwoord beleggen. In het derde en vierde kwartaal heeft de BAC een statusupdate ontvangen welke stappen zijn gemaakt door de beleggingsfondsen M&G en Robeco.

Communicatie

In 2024 is steeds meer gebruik gemaakt van digitaal communiceren naar de deelnemers. Daarnaast zien wij dat veel deelnemers gebruik maken van het online portaal. Tot op heden hebben wij ruim 1460 e-

mailadressen in de administratie opgenomen t.b.v. de digitale communicatie. Er zijn vier edities van de digitale nieuwsbrief verstuurd. Verder zijn er twee edities uitgebracht van de Pensioen Update.

Deze fysieke nieuwsupdate blijven wij 2x per jaar uitbrengen voor de deelnemers die niet digitaal geïnformeerd willen of kunnen worden. Ook voor 2025 blijft het een streven het digitaal communiceren verder uit te breiden. Daarnaast blijft er aandacht voor communicatie naar specifieke groepen.

In het kader van de UPO campagne is een aparte kaart naar de groep 'digitaal ja, zonder e-mailadres, verzonden. Dit heeft een boost gegeven aan de registratie van e-mailadressen.

In het kader van keuzebegeleiding zijn de communicatiemiddelen aangepast aan de minimale eisen. Per 1 januari 2024 wordt ook de mogelijk geboden van een persoonlijk pensioengesprek.

Interne Audit

In 2024 was er geen sprake van specifieke onderwerpen die door de sleutelfunctiehouder interne audit zijn opgepakt.

Fraude en continuïteitsanalyse

Het monitoren van fraude risico is onderdeel van de SIRA en wordt minimaal 1 maal per jaar in het bestuur besproken. Fraude kan betrekking hebben op de beleggingen of op de pensioenuitkeringen. Beheersmaatregelen hebben betrekking op het uitsluitend contracteren van professionele partijen met gedragscodes en controlemechanismes.

Monitoring vindt plaats via SLA rapportages en ISAE (of vergelijkbare) verklaringen. Netto kans en impact zijn daardoor laag. Er hebben zich in 2024 geen fraude gevallen voorgedaan.

De operationele continuïteit wordt geborgd door meerdere factoren: onze gezonde financiële positie, onze belangrijkste uitbestedingspartner BSG, die op haar beurt een Business Continuity Plan heeft, onze volledige bezette bestuur en commissies, onze goede relatie met de sponsor.

Regelmatig laten we een ALM uitvoeren om de beleggingskoers te ijkten en jaarlijks voeren we als bestuur een zelfevaluatie uit om onze interne werkrelaties gezond te houden. Zodra er financiële factoren spelen heeft het pensioenfonds instrumenten, zoals korten, waardoor de financiële continuïteit nooit in het geding komt.

Niet gedreven door financiële redenen heeft het fonds besloten om de transitie naar WTP niet te maken en over te gaan tot een traject van Collectieve Waarde Overdracht en liquidatie van het pensioenfonds. De sponsor heeft voor de nieuwe pensioenregeling een andere uitvoerder gekozen, te weten APF STAP. Op 29 december 2024 is de beëindigingsovereenkomst tussen IFF en het IFF pensioenfonds getekend.

Vooruitblik

In februari 2025 heeft het bestuur een voorgenomen besluit genomen met betrekking tot liquidatie en CWO per 1 oktober 2025 naar APF Stap. Het Verantwoordingsorgaan is verzocht hier advies over uit te brengen. Op 28 maart 2025 heeft het VO een positief advies uitgebracht. Op 23 mei is het voorgenomen CWO- en liquidatiebesluit bekrachtigd door het bestuur van het fonds. Op 2 juni is de Overeenkomst van Overdracht met APF Stap getekend. De CWO melding richting DNB is ingediend op 3 juni 2025.

2. Verslag van Visitatiecommissie

1. Inleiding

Het bestuur van Stichting IFF Pensioenfonds (hierna: Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie (hierna: VC), na advies van het verantwoordingsorgaan (hierna: VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds.

De visitatiecommissie (hierna: VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfondsen naleeft.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag.

Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de beschikbaar gestelde informatie over de visitatieperiode, het kalenderjaar 2024.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel

De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur evenwichtig en op een zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Het Fonds voert een consistent beleid en hanteert een bestendige gedragslijn. Het Fonds beschikt over een toereikende governance-structuur. Er is sprake van een effectief en slagvaardig optreden van het bestuur en een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfondsen

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is toereikend. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2024 niet tot haar mandaat heeft behoord.

Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van de toegepaste toezichtsnormen, wet- en regelgeving.

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

Het Fonds werkt met een register van aanbevelingen, dat twee maal per jaar door het bestuur wordt behandeld in aanwezigheid van het VO. Hierin zijn de aanbevelingen opgenomen van de

visitatiecommissie, de accountant en de actuaris. Het bestuur weegt de aanbevelingen zorgvuldig af en motiveert afwijkingen. Er is een proces ingericht om de aanbevelingen systematisch te bewaken.

De VC doet de aanbeveling om de continuïteit van de (tijdige) oplevering van de periodieke rapportages van de sleutelfunctiehouders te bewaken.

b. Algemene gang van zaken

Het bestuur is op de hoogte van de (ontwikkelingen in) wet- en regelgeving en heeft een voldoende robuust proces om wijzigingen in wet- en regelgeving te implementeren. Ook heeft het fonds een adequaat proces om wijzigingen in de diverse overeenkomsten tijdig te verankeren. Waar nodig wordt ter ondersteuning gebruik gemaakt van externe professionals. De VC volgt de mening van het Fonds dat het interne en externe ontwikkelingen voldoende adequaat volgt en voldoet aan de normen met betrekking tot de diverse beleidsuitgangspunten en haalbaarheidstoets.

Het bestuur heeft begin 2024, op basis van de eigen verantwoordelijkheden, de toekomststrategie van het Fonds opnieuw vormgegeven. De verschillende uitvoeringsmogelijkheden van de huidige pensioenregeling werden in beeld gebracht en beoordeeld op basis van vooraf vastgestelde criteria. Uitkomst van dit proces was dat een single-client-kring bij een APF de beste optie is, ook voor de overgang naar het nieuwe stelsel. Vervolgens viel de keuze op STAP als meeste gerede partij. Het VO werd intensief betrokken bij de verschillende stappen in dit proces. In februari 2025 is de VO om advies gevraagd over de voorgenomen CWO.

Inmiddels worden de stappen voorbereid voor de collectieve waardeoverdracht van de opgebouwde en ingegane pensioenen naar STAP, gevolgd door liquidatie van het Fonds. Hiervoor is een transitieplan opgesteld en in werking getreden. Een en ander staat gepland voor 1 oktober 2025. In verband met de vele werkzaamheden die moeten worden verricht voor de indiening van de stukken inzake de collectieve waardeoverdracht bij DNB, heeft de VC aanbevolen hiervoor (tijdig) ervaren experts in te schakelen.

c. Governance

De organisatiestructuur en het interne beheersingssysteem zijn vastgelegd. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn toebedeeld aan verschillende organen, commissies en functionarissen. Het Fonds werkt met een dagelijks bestuur waarin voorbereiding van besluitvorming plaatsvindt en waaraan uitvoerende acties zijn gedelegeerd.

De werking van de beleids- en verantwoordingscyclus blijkt uit de notulen van bestuur en commissies. De verslagen bevatten overwegingen, waaronder een evenwichtige afweging van belangen, die een duidelijk inzicht geven hoe het bestuur tot haar besluitvorming is gekomen. Voor belangrijke onderwerpen, waarvoor voorleggers worden opgesteld, maakt het Fonds daarbij gebruik van de stappen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

De inrichting van de organisatie en bedrijfsprocessen waarborgt een beheerste en integere bedrijfsvoering. In het kader van de CWO en DORA heeft het Fonds diverse beleidsdocumenten, waaronder het uitbestedings- en incidentenbeleid, met betrokkenheid van het bestuur aangepast.

Er is een gedragscode, waarvan de naleving periodiek wordt getoetst, een incidenten-, een klokkenluiders- en een klachten- en geschillenregeling, die periodiek worden geactualiseerd naar aanleiding van wettelijke

ontwikkelingen, zoals DORA. De VC doet nog een aanbeveling om in het jaarverslag aandacht te besteden aan het realiseren van strategische doelen en aan het geven van inzicht in klachten.

Het VO geeft aan een goede informatievoorziening vanuit het bestuur te krijgen en tijdig bij adviesaanvragen betrokken te worden. Mede door het inzetten van een eigen adviseur is het VO goed in staat zijn oordeel te geven over het functioneren van het bestuur.

Het Fonds heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed en monitort dat uitbesteding plaatsvindt in lijn met contractuele voorwaarden en binnen gestelde beleidskaders.

d. Geschiktheid

Het bestuur en het VO voldoen aan de eisen die gesteld worden aan de geschiktheid en betrouwbaarheid. De compliance officer toetst jaarlijks op de aard en omvang van de nevenfuncties; over 2024 zijn daaromtrent geen bijzonderheden geconstateerd. Bestuur en VO volgen waar nodig aanvullende themasessies en/of webinars van adviseurs en de Pensioenfederatie. Voor het VO bestaat de mogelijkheid om externe expertise aan te trekken om zich laten ondersteunen en adviseren.

In 2024 is de nodige aandacht besteed aan de Wet toekomst pensioenen en de voorgenomen collectieve waardeoverdracht en liquidatie van het Fonds. Aan deze onderwerpen is ook extra tijd besteed om over de hiervoor benodigde kennis te beschikken, zowel door het bestuur als het VO. Het zittende bestuur is van plan om aan te blijven tot en met de voorgenomen collectieve waardeoverdracht en liquidatie van te Fonds.

Bestuur en VO hebben in 2024 geen zelfevaluaties gehouden. De VC heeft een suggestie gedaan om hiermee in 2025 pragmatisch om te gaan.

e. Vermogensbeheer

Het beleggingsproces wordt binnen de bestaande governance structuur van het Fonds op toereikende wijze uitgevoerd. De BAC heeft daarbij ten behoeve van behandeling in het volledige bestuur een ondersteunende en adviserende rol. Het Fonds hanteert voor het strategisch beleggingsbeleid een beleggingscyclus. Jaarlijks wordt het strategische beleggingsbeleid vertaald in een operationeel beleggingsplan.

In 2024 zijn er geen wijzigingen geweest in het beleggingsbeleid ten opzichte van het jaar daarvoor. Het beleid is in overeenstemming met de vastgestelde missie, visie en strategie en is gebaseerd op een begin 2023 afgeronde ALM-studie. Het bestuur heeft risicogrenzen vastgesteld, gerelateerd aan de dekkinggraad, en uitmondend in een risicobudget in termen van een Tracking Error ten opzichte van de verplichtingen. Jaarlijks wordt getoetst of het beleggingsbeleid voldoet aan de prudent person regel. De rapportagestructuur is toereikend voor een eigen oordeelsvorming.

Met betrekking tot het MVB-beleid doet het Fonds een pas op de plaats vanwege de beperkte horizon van het Fonds. In het jaarverslag bij de beleggingsparagraaf legt het Fonds verantwoording af over het MVB beleid.

Het Fonds heeft de belegging van het vermogen van het Fonds uitbesteed en belegt in beleggingsfondsen. Door middel van rapportages door de vermogensbeheerders wordt de naleving van de door het Fonds gestelde voorwaarden gecontroleerd. De VC heeft kunnen vaststellen dat dit proces adequaat is. Het

bestuur wordt periodiek op de hoogte gesteld van de resultaten, zowel via rapportages als mondeling binnen het bestuur. Er is sprake van een periodieke evaluatie van de externe dienstverleners.

f. Risicobeheer

Het Fonds beschikt over een IRM-beleid. Daarin wordt onder anderen benoemd dat het bestuur eindverantwoordelijk is voor de adequate risicobeheersing. Ook wordt de rol van de sleutelfunctiehouder (SFH) risicomanagement benoemd, namelijk toezien op een goed functioneren van het risicomanagement. Bij belangrijke besluiten door het bestuur schrijft de SFH risicobeheer een risico-opinie. Het Fonds heeft ook een risicomanagementcommissie ingesteld, die de risicomanagementcyclus monitort. De geïdentificeerde risico's, financieel en niet-financieel, worden conform een vooraf vastgesteld jaarplan en wekwijze jaarlijks geactualiseerd. Vier keer per jaar wordt een risicorapport door het bestuur besproken. De VC heeft kunnen vaststellen dat er voldoende aandacht is voor de belangrijkste risico's die het Fonds loopt, zo als de financiële risico's, uitbestedings- en IT-risico's.

Het Fonds heeft voldoende stappen ondernomen om op tijd compliant te zijn met de Europese wetgeving DORA en heeft ook in 2024 de jaarlijkse SIRA uitgevoerd. Er is ook voldoende aandacht voor nieuwe risico's; zo is ook een risicoanalyse gemaakt voor het aankomende CWO-traject.

In 2024 is een nieuwe ERB uitgevoerd. Er zijn geen aanvullende acties uit voortgekomen.

g. Communicatie

Het Fonds heeft een communicatiebeleidsplan vastgesteld dat onder anderen inzicht geeft in de doelstellingen en de uitgangspunten van de communicatie en in de rollen, verantwoordelijkheden en communicatieprocessen. Fonds heeft, gezien de nog korte resterende horizon, gekozen om het communicatiebeleidsplan niet meer te actualiseren in 2024, maar heeft wel voor 2024 een communicatiejaarplan opgesteld. Naast dit plan is er een separaat communicatieplan opgesteld voor de CWO waarin zowel de verplichte als de aanvullende communicatie is opgenomen.

Het bestuur wordt betreffende communicatie geadviseerd door een Communicatiecommissie. Op kwartaalbasis wordt een communicatierapportage van de uitvoerder ontvangen die inzichten geeft over het deelnemerscontact en -gedrag.

Naast de verplichte informatie communiceert het Fonds met de deelnemer via nieuwsbrieven, Pensioen Updates en een overzichtelijke en actuele website. Dit gebeurt zowel in het Nederlands als in het Engels. Daarnaast organiseert het Fonds ook fysieke bijeenkomsten voor deelnemers. Het klachtenbeleid en -management en de invulling van de keuzebegeleiding zijn op een voldoende niveau ingericht bij het Fonds.

Badhoevedorp, 18 april 2025

De visitatiecommissie

Frank Rijksen

Tanja Stanoevska

Mariëtte Simons (voorzitter)

Reactie bestuur op verslag van de visitatiecommissie

Het bestuur heeft kennisgenomen van het rapport van de visitatiecommissie. Het bestuur herkent en erkent de verschillende aanbevelingen en mogelijkheden tot verdere verbetering, zoals weergegeven in het rapport. Ook dit jaar zullen wij als bestuur opvolging geven aan de verschillende aanbevelingen, voor zover opportuun gezien de korte horizon van het fonds. Het bestuur spreekt haar waardering uit voor de tijd en aandacht die door een ieder aan de visitatie is besteed, en de positieve sfeer waarin het gehele visitatietraject is verlopen.

3. Verslag van Verantwoordingsorgaan

Algemeen

Het verantwoordingsorgaan (VO) bestaat uit drie leden en vertegenwoordigt evenredig de gepensioneerden, de werknemers en de werkgever. Er zijn gedurende het jaar geen wisselingen geweest in de samenstelling van het verantwoordingsorgaan.

In het kader van de Pensioenwet legt het bestuur verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid, de uitvoering daarvan en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur. Daarnaast wordt het verantwoordingsorgaan door het bestuur om advies gevraagd inzake diverse thema's die spelen ten behoeve van beleid (omschreven in artikel 115a van de pensioenwet). Gedurende 2024 heeft het VO positief geadviseerd over het beloningsbeleid, de aanpassing van het klachtenreglement, de aanpassing van het reglement van het verantwoordingsorgaan en de aanpassing van het reglement van de visitatiecommissie.

Het VO toetst hierbij of de belangen van de verschillende belanghebbenden, te weten de deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en de werkgever, evenwichtig zijn afgewogen.

Veranderende wereld

Helaas woedde het conflict op het Europese continent in 2024 voort. Desondanks was 2024 een redelijk stabiel financieel jaar. In het jaar 2024 zagen we de rente weer dalen. Het fonds heeft echter door haar beleggingsresultaten de dekkingsgraad zien verbeteren. Dit heeft het bestuur in staat gesteld om een toeslag te verlenen van 2,34%. Het VO vindt de indexatie in combinatie met de verhoogde premiedekkingsgraad evenwichtig en is verheugd over het genomen besluit van het bestuur.

Communicatiebeleid

Het VO heeft aangestuurd op het uitwerken van het beleid in een jaarplan. Hierbij heeft het VO ook dit jaar aandacht gevraagd voor doelgroep gerichte communicatie. Het VO ziet dit ook terug in de communicatie kanalen die gebruikt worden zoals de website, pensioenupdate en fysieke bijeenkomsten op locatie. Per 1 januari 2024 wordt ook de mogelijk geboden van een persoonlijk pensioengesprek. Het VO heeft bij het DB aangegeven dat tijdige informatie aan alle doelgroepen binnen het fonds van groot belang is om iedereen mee te nemen in de komende veranderingen, zeker gezien de ontwikkelingen richting een nieuwe pensioenuitvoerder. Het VO is verheugd te zien dat er een vereniging voor gepensioneerden is opgericht.

Toekomst IFF pensioenfonds

Het bestuur heeft het VO gedurende 2024 meegenomen in de stappen welke zijn ondernomen ten aanzien van de toekomst van het IFF pensioenfonds. Hier zijn diverse malen fysieke en online vergaderingen voor georganiseerd. Daarbij stelt het VO vast dat het bestuur een zorgvuldig proces heeft doorlopen. Het VO heeft hierdoor tijdens dit proces tijdig en adequaat haar verantwoordings en -adviesrol naar het bestuur kunnen vervullen. Het VO heeft zich hierbij laten bijstaan door een onafhankelijk externe adviseur.

Nieuwe pensioenakkoord (WtP)

Het VO volgt de voor haar relevante ontwikkelingen omtrent het nieuwe pensioenakkoord.

Opleiding en geschiktheid

In 2024 heeft het VO wederom deelgenomen aan webinars, onder andere georganiseerd door de Pensioenfederatie en Montae. Daarnaast heeft het VO samen met het bestuur opgetrokken in kennissessies georganiseerd door de actuarieel adviseur van het fonds (WTW). Enkele VO-leden hebben daarnaast op uitnodiging webinars van andere fondsen bijgewoond. Het VO realiseert zich dat het adviezen moet uitbrengen over de collectieve waardeoverdracht naar APF Stap en de liquidatie van het pensioenfonds. Het VO is daarom in het afgelopen verslagjaar (2023) gestart met de inzet van een externe adviseur (Mw. P. Siegman, GPSS) die het VO begeleidt bij de aankomende adviestrajecten om zo voorbereid te zijn op haar taken.

Oordeel

Het VO is van oordeel dat het bestuur en haar commissies in 2024 op prudente en weloverwogen wijze zorg hebben gedragen voor de uitvoering van de pensioenregeling van IFF. De besluitvorming geeft blijk van een goede afweging van de belangen. In lijn met het oordeel van de visitatiecommissie is het VO van mening dat het bestuur van het IFF Pensioenfonds heeft voldaan aan een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging. Er is sprake van een effectief en slagvaardig optreden van het bestuur en een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Ter bepaling van haar oordeel heeft het VO kennis genomen van het concept jaarverslag, het visitatierapport en de notulen van bestuursvergaderingen en andere relevante documenten. Het VO is meermaals bijgepraat over specifieke onderwerpen door het bestuur. Daarnaast is aan een aantal vergaderingen van het (dagelijks) bestuur deelgenomen. Het VO heeft waardering voor de wijze waarop het fonds in staat was om ook gedurende 2024 haar activiteiten voort te zetten en voor het feit dat het bestuur zich uitgebreid en langdurig heeft ingespannen om de pensioenen van de IFF-mensen over de dragen naar een nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Daarnaast realiseert het VO zich de hoeveelheid werk die het bestuur in het kader van de toekomst van het pensioenfonds heeft verzet en de inspanningen die dit vergt. Het VO erkent en waardeert de professionele en goede verhouding met het bestuur ook daar waar de meningen uiteen lopen. Kortom, het VO ziet uit naar de voortzetting van de samenwerking in het komende jaar.

Hilversum, juni 2025

VO lid - Functie

E. van den Brand - Voorzitter (namens werknemers)

D. van der Mee – Secretaris (namens werkgever)

G.P. van Es – lid (namens gepensioneerden)

4. Jaarrekening 2024

Balans per 31 december

(na resultaatbestemming)

(bedragen in duizenden euro's)

	2024	2023
Activa		
Beleggingen voor risico pensioenfonds		
• Vastgoed (1)	70.419	69.660
• Aandelen (2)	98.373	83.440
• Vastrentende waarden (3)	189.605	177.243
• Beleggingen ter afdekking renterisico (4)	111.656	96.985
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	470.053	427.328
Vorderingen en overlopende activa pensioenen (5)	8	16
Vorderingen en overlopende activa beleggingen (6)	112	337
Overige activa		
• Liquide middelen (7)	2.504	9.042
Totaal activa	472.677	436.723
Passiva		
Stichtingskapitaal en reserves (8)		
• Overige reserves	111.388	102.482
Technische voorzieningen (9)		
• Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	360.895	333.865
Schulden en overlopende passiva pensioenen (10)	375	368
Schulden en overlopende passiva beleggingen (11)	19	8
Totaal passiva	472.677	436.723

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 52 tot en met 76.

Rekening van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Baten		
Premiebijdragen (12)	13.780	16.197
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds (13)	31.996	37.835
Overige baten pensioenactiviteiten (14)	737	363
Lasten		
Pensioenuitkeringen (15)	-10.103	-10.167
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
• <i>Pensioenopbouw (16)</i>	-10.193	-9.348
• <i>Indexering (17)</i>	-8.097	-
• <i>Rentetoevoeging (18)</i>	-11.448	-10.219
• <i>Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (19)</i>	10.422	10.430
• <i>Wijziging marktrente (20)</i>	-7.680	-10.066
• <i>Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten (21)</i>	228	18
• <i>Wijziging actuariële grondslagen (22)</i>	550	-
• <i>Overige mutaties, per saldo (23)</i>	-812	-187
Totaal mutatie voorziening pensioenverplichtingen risico pensioenfonds	-27.030	-19.372
Saldo overdrachten van rechten (24)	-260	57
Overige lasten pensioenactiviteiten (25)	-181	-173
Overige lasten beleggingsactiviteiten (26)	-33	-
Saldo van baten en lasten	8.906	24.740

De bestemming van het resultaat van saldo baten en lasten is toegevoegd aan de overige reserves.

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 52 tot en met 76.

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	13.787	16.138
Ontvangen waardeoverdrachten	144	601
Ontvangen uitkeringen herverzekering	737	362
Betaalde pensioenuitkeringen	-10.096	-10.133
Betaalde waardeoverdrachten	-406	-542
Betaalde premies herverzekering	-180	-159
Overige mutaties uit pensioenactiviteiten	-1	-2
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	3.985	6.265
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen beleggingen	20.015	75
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	2.851	638
Aankopen beleggingen	-33.268	-
Mutatie banktegoeden beleggingen	183	-425
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-320	-288
Overige mutaties beleggingsactiviteiten	16	-
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-10.523	-
Mutatie liquide middelen	-6.538	6.265
Liquide middelen begin van het jaar	9.042	2.777
Liquide middelen eind van het jaar	2.504	9.042
Mutatie liquide middelen	-6.538	6.265

Toelichting algemeen

Activiteiten

IFF pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds, statutair gevestigd in Hilversum en kantoorhoudend aan de Liebergerweg 72-76 in Hilversum. IFF pensioenfonds is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden in overeenstemming met wet- en regelgeving. Ingevolge artikel 3 van de statuten heeft IFF pensioenfonds ten doel het treffen van de pensioenvoorzieningen ter zake van ouderdom en overlijden voor degenen die als deelnemer zijn aangemeld, in overeenstemming met de reglementen in de ruimste zin genomen. IFF pensioenfonds is als ondernemingspensioenfonds ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41192479.

Pensioenregeling

Ouderdomspensioen

Het ouderdomspensioen is een toegezegd pensioenregeling op basis van geïndexeerd middelloon. De pensioenrichtleeftijd is 67 jaar. De deelnemers kunnen binnen bepaalde grenzen kiezen wanneer zij met pensioen gaan, en wel op zijn vroegst vanaf de leeftijd van 55 jaar, maar niet later dan vijf jaar na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Verder kan de hoogte van het pensioen worden gevarieerd, waarbij de hoogste uitkering niet meer dan 33% hoger is dan de laagste uitkering. Op pensioendatum kan een gedeelte van het opgebouwde ouderdomspensioen worden geruild voor partnerpensioen en/of wezenpensioen. Het partnerpensioen bedraagt maximaal 70% van het verlaagde ouderdomspensioen. De opbouw van ouderdomspensioen bedraagt per jaar van deelneming 1,875% van de pensioengrondslag van het betreffende jaar. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. Het pensioengevend salaris is gelijk aan 13 maal de vastgestelde maandverdienste vermeerderd met vakantietoeslag. Het pensioengevend salaris is per 1 januari 2024 gemaximeerd op een bedrag van EUR 73.136. In 2023 bedroeg het pensioengevend salaris maximaal EUR 71.006. Dit maximum kan jaarlijks worden aangepast overeenkomstig de cao.

Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van de WIA van tenminste 35% wordt de pensioenopbouw voor rekening van de werkgever geheel of gedeeltelijk voortgezet. Bij arbeidsongeschiktheid van 80% of meer wordt de pensioenopbouw volledig voortgezet. De (voor de deelnemer) premievrije voortzetting van de pensioenopbouw is gemaximeerd op het bedrag dat wordt betaald door de werkgever. De voortzetting van de opbouw eindigt zodra en voor zover de deelnemer niet langer (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is, de AOW-uitkering ingaat of de tussen de werkgever en het pensioenfonds gesloten uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd, maar uiterlijk op de pensioendatum.

Partnerpensioen

De deelnemers bouwen naast ouderdomspensioen tevens partnerpensioen op, gelijk aan 70% van het ouderdomspensioen. In geval van overlijden van de deelnemer voor de reguliere pensioendatum wordt het ouderdomspensioen vastgesteld in de veronderstelling dat de deelnemer tot de reguliere pensioendatum zou hebben deelgenomen met de laatstelijk geldende pensioengrondslag.

In de periode 1 januari 2003 tot 1 juli 2015 werd geen partnerpensioen opgebouwd, maar was het partnerpensioen uitsluitend verzekerd op risicobasis.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt per gerechtigd kind 14% van het bereikbare ouderdomspensioen. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot het bereiken van de leeftijd van 18 jaar of de leeftijd van 27 jaar indien een studie wordt gevolgd.

Toeslagverlening

IFF pensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie de pensioenen waardevast te houden. De daarbij gehanteerde maatstaf is om over een reeks van jaren de opgebouwde pensioenen van de actieve en premievrije deelnemers alsmede de reeds ingegane pensioenen te verhogen met gemiddeld 80% van de relatieve stijging van het prijsindexcijfer.

Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenrechten en de ingegane pensioenen worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd, maar deze wordt gefinancierd vanuit de overige reserve. De toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en vindt alleen plaats voor zover deze toekomstbestendig is, dat wil zeggen dat de toeslag naar verwachting ook in de toekomst kan worden toegekend.

Bij de besluitvorming wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag toegekend. Bij een beleidsdekkingsgraad tussen 110% en een nader te bepalen bovengrens wordt toeslagverlening naar rato toegepast. Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats en wordt eventueel inhaaltoeslag toegekend. De bovengrens wordt jaarlijks zodanig vastgesteld dat aan de eis van toekomstbestendigheid van de toeslagverlening wordt voldaan.

Financiering en premie

De werkgeverspremie in 2024 is gebaseerd op een doorsneepremie van 14,0% (2023: 14,0%) van het pensioengevend salaris (13 maal de vastgestelde maandverdienste vermeerderd met vakantietoeslag). Het pensioengevend salaris bedraagt maximaal EUR 73.136 (2023: EUR 71.006).

Daarnaast betalen de actieve deelnemers een werknemerspremie gelijk aan 7,0% (2023: 7,0%) van de pensioengrondslag (maximale pensioengevend salaris verminderd met de franchise). Deelnemers die op 31 december 2002 in dienst van de werkgever waren betaalden tot 1 juli 2015 geen premie. De premie voor deze groep bedraagt 3,5% (2023: 3,5%) van de pensioengrondslag.

Bij arbeidsongeschiktheid in de zin van de WIA van tenminste 35% wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet en verleent de werkgever de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers vrijstelling van betaling van de werknemerspremie en neemt de werkgever de volledige premie voor zijn rekening.

De totale premie is minimaal gelijk aan de gedempte kostendeekkende premie op basis van de driejaarsgemiddelde rentetermijnstructuur DNB. Overeengekomen is dat de werkgever altijd minimaal de kostendeekkende premie voldoet.

De werkgever heeft geen bijstortingsverplichting in de situatie van een dekkingstekort (beleidsdekkingsgraad is lager dan de dekkingsgraad die overeenkomt met het minimaal vereist eigen vermogen in de zin van artikel 131 van de Pensioenwet) of een reservetekort (beleidsdekkingsgraad is lager dan de dekkingsgraad die overeenkomt met het vereist eigen vermogen in de zin van artikel 132 van de Pensioenwet).

Indien het vermogen van IFF pensioenfonds hoger is dan de premiekortingsgrens, kan het bestuur besluiten premiekorting te verlenen. Voorwaarden zijn dat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de dekkingsgraad die overeenkomt met het vereist eigen vermogen en alle voorwaardelijke toeslagen met betrekking tot de voorgaande 10 jaar zijn toegekend. De korting kan in enig jaar niet hoger zijn dan het totaal van de door de werkgever en de deelnemers verschuldigde premie over dat jaar.

Herverzekering

IFF pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico. Het overlijdensrisico is verzekerd op basis van risicokapitalen. De verzekeraar keert in voorkomende gevallen het risicokapitaal uit aan het pensioenfonds.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen (RJ 610).

Discontinuïteit

IFF pensioenfonds en de vakbonden hebben afspraken gemaakt over een nieuwe pensioenregeling, deze zijn vastgelegd in een transitieplan. Het transitieplan zal worden aangeboden aan de partij die de nieuwe pensioenregeling gaat uitvoeren, IFF pensioenfonds gaat dit niet doen. Het heeft de voorkeur van IFF pensioenfonds om aansluiting te zoeken bij een Algemeen Pensioenfonds en om de opgebouwde waarde van de pensioenen collectief over te dragen aan de nieuwe uitvoerder. Het streven is om dit per 1 oktober 2025 te realiseren. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de het in het verleden gehanteerde grondslagen. De liquidatiegrondslagen en het treffen van aanvullende voorzieningen van RJ 170 hoofdstuk 2 zijn niet toegepast aangezien de liquidatie zich voltrekt volgens een bepaald scenario en de vereffenaars verwachten dat de stichting aan haar verplichtingen zal kunnen voldoen.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het verslagjaar 2024, dat is geëindigd op 31 december 2024.

De bedragen in de jaarrekening luiden in euro's.

Schattingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk. De schattingen en veronderstellingen hebben invloed op de toepassing van grondslagen en de waardering van activa en verplichtingen. De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Vooral de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en (in mindere mate) de waardering van de beleggingen zijn gebaseerd op schattingen en veronderstellingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Ten behoeve van de oordeelsvorming en het maken van schattingen wordt gebruikgemaakt van externe deskundigen. De aard van oordelen en schattingen en de onderliggende veronderstellingen is, voor zover noodzakelijk geacht voor het vereiste inzicht in het vermogen, vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden. In 2024 is een nieuwe prognosetafel AG 2024 opgenomen. De kwalitatieve effecten zijn toegelicht in note 9 en 22.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die behoren tot dezelfde groep zijn verbonden partijen. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de vennootschap, de moedermaatschappij van de vennootschap of van andere rechtspersonen van dezelfde groep en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Verwerking

De belangrijkste activa en verplichtingen van IFF pensioenfonds zijn respectievelijk de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. De beleggingen bestaan volledig uit participaties in beleggingsfondsen. Deze worden in de balans opgenomen respectievelijk van de balans verwijderd op transactiedatum (datum van koop of verkoop). Dit is het moment waarop de toekomstige economische voordelen en de risico's verbonden aan het financiële instrument worden overgedragen. Pensioenverplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment van toekenning of overdracht van de pensioenrechten. Zij worden van de balans verwijderd op het moment van uitkering of overdracht van de pensioenrechten.

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatie beleggingen en beleggingsopbrengsten

De beleggingen bestaan nagenoeg volledig uit participaties in beleggingsfondsen. De participaties in beleggingsfondsen worden in de balans gerubriceerd naar de aard van de onderliggende beleggingen.

Waardering beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde, vermeerderd met de transactiekosten. Vervolgens worden de beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is het bedrag waarvoor een actief of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. De marktwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Participaties in (niet-beursgenoteerde) beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de berekende intrinsieke waarde op balansdatum of de meest recent beschikbare intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt vastgesteld op basis van de marktwaarde van de onderliggende activa en verplichtingen.

Waardeveranderingen beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de intrinsieke waarde van de participaties in (niet-beursgenoteerde) beleggingsfondsen. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden in de rekening van baten en lasten opgenomen onder de post waarop de activa en verplichtingen betrekking hebben.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vastgoed

Beleggingen in niet-beursgenoteerde participaties in vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde, gebaseerd op de marktwaarde van het onderliggende vastgoed. De marktwaarde van het onderliggende vastgoed is de geschatte waarde op basis van een ter zake kundige marktpartij.

De onderliggende vastgoedobjecten worden periodiek getaxeerd door onafhankelijke taxateurs, waarbij elk kwartaal een kwart van de portefeuille wordt getaxeerd, zodat op jaarbasis de gehele portefeuille wordt getaxeerd.

Aandelen

Beleggingen in niet-beursgenoteerde participaties in aandelenfondsen worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde, gebaseerd op de marktwaarde van de onderliggende aandelen. De marktwaarde van onderliggende aandelen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beleggingen in niet-beursgenoteerde participaties in obligatiefondsen worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde, gebaseerd op de marktwaarde van de onderliggende obligaties. De marktwaarde van onderliggende beursgenoteerde obligaties is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. Indien de onderliggende vastrentende waarden niet-beursgenoteerd zijn of indien de koersvorming daarvan niet representatief is, wordt de marktwaarde getaxeerd. De taxatie is gebaseerd op recente marktinformatie.

Beleggingen ter afdekking renterisico

Dit betreffen beleggingen in niet-beursgenoteerde participaties in een beleggingsfonds dat door middel van een portefeuille langlopende hoogwaardige staatsobligaties en renteswaps kasstromen verkrijgt die passen bij de verplichtingenstructuur van een pensioenfonds. Een renteswap is een derivatencontract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode rentestromen in dezelfde valuta te ruilen. Bij de meeste renteswaps wordt een variabele rente geruild tegen een vaste rente. De variabele rente is gebaseerd op de geldmarktrente. De vaste rente is meestal gebaseerd op de marktrente van staatsobligaties.

De participaties in dit beleggingsfonds worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde, gebaseerd op de marktwaarde van de onderliggende beursgenoteerde staatsobligaties en onderhandse renteswaps.

De marktwaarde van onderliggende staatsobligaties is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. Voor onderliggende renteswaps is de waardering gebaseerd op recente marktinformatie (rentecurves), als input voor een gehanteerd gangbaar waarderingsmodel (discounted cash flow model).

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide financiële instrumenten, waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen waardoor één of meer van de financiële risico's waaraan de onderliggende primaire financiële instrumenten onderhevig zijn tussen partijen worden overgedragen. Derivaten leiden bij het aangaan van de transactie niet of tot een relatief gering vermogensbeslag. Basisvormen van derivaten zijn swaps, forwards, futures en opties. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een valutaproduct, een aandelenproduct of een renteproduct zijn.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt in het algemeen overeen met de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Stichtingskapitaal en reserves

Het eigen vermogen van IFF pensioenfonds bestaat uit het stichtingskapitaal en verschillende reserves. Het stichtingskapitaal en de reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde

waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans. Op basis van de Pensioenwet moet minimaal een eigen vermogen van circa 5% van de voorziening pensioenverplichtingen aangehouden worden.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen wordt actuariëel berekend en wordt vastgesteld op basis van de nominaal verworven pensioenrechten, voor zover zij onvoorwaardelijk zijn. Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige toeslagen niet in de voorziening zijn begrepen, maar de op balansdatum toegezegde toeslagen wel hierin wordt opgenomen. De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum.

De voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen is de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot balansdatum opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenrechten.

De belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen zijn:

- rekenrente volgens actuele rentetermijnstructuur DNB (ongewijzigd);
- levensverwachting volgens prognosetafel AG 2024 met correctiefactoren gebaseerd op verschil in levensverwachting tussen werkende en totale bevolking (gewijzigd);
- gehuwdheidsfrequentie actieve en gewezen deelnemers op basis van onbepaalde partner en gehuwdheidsfrequentie gepensioneerden op basis van bepaalde partner (ongewijzigd);
- verschil leeftijd man en vrouw drie jaar (ongewijzigd);
- administratie- en excassokosten 3,5% van de voorziening (2023: 3,5%).

De voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen gehanteerde rentetermijnstructuur DNB betreft voor looptijden tot en met 50 jaar de marktrente op de interbancaire swapmarkt. Voor looptijden langer dan 50 jaar wordt de swapcurve per balansdatum aangepast.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling vloeien voort uit de voor de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds gehanteerde waarderingsgrondslagen. Voor een aantal posten worden de grondslagen voor resultaatbepaling hierna (nader) uiteengezet.

Premiebijdragen

Premies worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd. Premiekortingen worden verwerkt in de periode waarin aan de daarvoor overeengekomen voorwaarden wordt voldaan. Dit is de periode waarin de premiekorting onvoorwaardelijk is geworden.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Beleggingsresultaten zijn aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben. Directe en indirecte resultaten en aan de verslagperiode toe te rekenen (gefactureerde of nog te factureren) kosten van beleggingen, worden afzonderlijk gepresenteerd. Onder directe resultaten worden opbrengsten uit rente en van vermogensbeheerders ontvangen rebates ten gunste van het resultaat gebracht. Dividend wordt in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van beschikbaarstelling. Waardeveranderingen zijn indirecte beleggingsresultaten en worden aan de periode toegerekend waarin zij optreden.

Overige baten pensioenactiviteiten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen worden in de rekening van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt.

Indexering

De toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van toeslagverlening wordt in de rekening van baten en lasten opgenomen in de periode waarin het bestuursbesluit wordt genomen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de 1-jaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode.

De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening en het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval van de voorziening pensioenverplichtingen wordt ten gunste van de rekening van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging markttrente

Het effect van de verandering van de rekenrente op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Wijzigingen uit hoofde van overdracht van rechten

De met waardeoverdrachten samenhangende toevoeging en onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen worden in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen op de voorziening pensioenverplichtingen wordt ultimo verslagperiode in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Saldo overdrachten van rechten

Waardeoverdrachten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Kosten

Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan banktegoeden die niet het karakter hebben van beleggingen.

Afrondingen

Tellingen kloppen soms niet helemaal door afronding en is de aansluiting tussen tabellen soms niet geheel mogelijk door afronding per tabel.

Toelichting op de balans

(bedragen in duizenden euro's)

Activa

1 Vastgoed

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Totaal	70.419	69.660

De portefeuille bestaat volledig uit participaties in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen, die beleggen in Europees vastgoed. De samenstelling van de portefeuille is in de risicoparagraaf verder uitgesplitst.

2 Aandelen

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Totaal	98.373	83.440

De portefeuille bestaat uit participaties in niet-beursgenoteerde aandelenfondsen, die beleggen in beursgenoteerde aandelen. De samenstelling van de portefeuille is in de risicoparagraaf verder uitgesplitst.

3 Vastrentende waarden

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Beleggingsfondsen	189.225	176.680
Banktegoeden in rekening-courant en gelden onderweg	380	563
Totaal	189.605	177.243

De beleggingsfondsen betreffen participaties in niet-beursgenoteerde fondsen, die beleggen in obligaties en onderhandse leningen:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Bedrijfsobligaties	67.158	45.960
Asset backed obligaties	58.409	51.529
Onderhandse leningen	63.658	79.191
Totaal	189.225	176.680

De samenstelling van de portefeuille is in de risicoparagraaf verder uitgesplitst.

4 Beleggingen ter afdekking renterisico

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Staatsobligaties	89.363	70.855
Renteswaps activa	14.009	13.151
Renteswaps passiva	-6.876	-8.616
Overig, per saldo	15.160	21.595
Totaal intrinsieke waarde	111.656	96.985

Dit beleggingsfonds belegt in langlopende Nederlandse en Duitse staatsobligaties en neemt daarnaast posities in renteswaps in. Door middel van deze beleggingen wordt de duration van de portefeuille vastrentende waarden verlengd, waardoor het rentemismatchrisico wordt afgedekt.

	Per 31 december 2024		Per 31 december 2023	
	Contract- omvang	Markt-waarde	Contract- omvang	Markt-waarde
Korter dan 1 jaar	-	-	-	-
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	37.500	1.099	37.500	2.163
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	-	-	-	-
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	32.800	4.386	47.000	5.395
Vanaf 20 jaar tot 30 jaar	50.300	6.559	50.300	4.789
Vanaf 30 jaar tot 40 jaar	23.300	-1.725	23.300	-2.827
Langer dan 40 jaar	32.180	-3.186	32.180	-4.985
Totaal	176.080	7.133	190.280	4.535

5 Vorderingen en overlopende activa pensioenen

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Werkgever	8	16
Totaal	8	16

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

6 Vorderingen en overlopende activa beleggingen

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Overige vorderingen en overlopende activa	112	337
Totaal	112	337

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

7 Liquide middelen

Liquide middelen worden onderscheiden van banktegoeden die het karakter hebben van beleggingen of direct beschikbaar zijn om te worden belegd. Deze posten zijn begrepen in vastrentende waarden.

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Banktegoeden in rekening-courant	2.504	9.042
Totaal	2.504	9.042

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Passiva

8 Stichtingskapitaal en reserves

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Stand begin van het jaar	102.482	77.742
Resultaat	8.906	24.740
Totaal	111.388	102.482

Het stichtingskapitaal bedraagt (ongewijzigd) EUR 45,38.

De vermogenspositie wordt toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 60 tot en met 68.

9 Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen is als volgt samengesteld per categorie deelnemers:

	Per 31 december 2024		Per 31 december 2023	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Actieve deelnemers	1.023	122.519	1.027	114.781
Arbeidsongeschikte deelnemers	41	7.034	34	4.475
Gewezen deelnemers	1.172	92.285	1.124	78.075
Ingegaan ouderdompensioen en prepensioen	408	106.815	401	106.908
Ingegaan partnerpensioen	158	19.863	158	18.123
Ingegaan wezenpensioen	12	175	12	213
 Totaal pensioenuitkeringen	 2.814	 348.691	 2.756	 322.575
Administratiekosten en excassokosten	-	12.204	-	11.290
Totaal	2.814	360.895	2.756	333.865

De waarde van de voorziening pensioenverplichtingen naar resterende looptijd is als volgt:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Korter dan 1 jaar	10.585	10.206
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	42.263	39.695
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	54.229	50.726
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	99.895	93.719
Vanaf 20 jaar tot 30 jaar	74.694	69.061
Vanaf 30 jaar tot 40 jaar	46.739	42.231
Langer dan 40 jaar	32.490	28.227
Totaal	360.895	333.865

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Stand begin van het jaar	333.865	314.493
Pensioenopbouw actieve en arbeidsongeschikte deelnemers	9.858	9.041
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	335	307
Indexering actieve deelnemers	2.974	-
Indexering gewezen deelnemers	2.129	-
Indexering pensioengerechtigden	2.994	-
Rentetoevoeging	11.448	10.219
Wijziging rekenrente	7.680	10.066
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-10.069	-10.077
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-353	-353
Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo	-228	-18
Wijziging actuariële grondslagen	-550	-
Actuariële resultaten	812	187
Stand eind van het jaar	360.895	333.865

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2024 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 2,11% (2023: 2,29%) worden afgeleid.

10 Schulden en overlopende passiva pensioenen

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Waardeoverdrachten	1	3
Pensioenuitkeringen	166	150
Belastingen en premies sociale verzekeringen	208	215
Totaal	375	368

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

11 Schulden en overlopende passiva beleggingen

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Overlopende passiva	19	8
Totaal	19	8

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Overige informatie beleggingen

Beleggingsportefeuille

De totale beleggingsportefeuille is als volgt samengesteld:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Vastgoed	70.419	69.660
Aandelen	98.373	83.440
Vastrentende waarden	189.605	177.243
Beleggingen ter afdekking renterisico	111.656	96.985
 Totaal beleggingen	 470.053	 427.328
Vorderingen	112	337
Schulden	-19	-8
 Totaal	 470.146	 427.657

Het pensioenfonds heeft niet belegd in premie bijdragende ondernemingen.

Marktwaaarde beleggingen

De marktwaaarde van de beleggingen wordt vastgesteld op basis van directe marktnoteringen, wordt afgeleid van directe marktnoteringen of wordt benaderd door middel van waarderingmodellen en waarderingstechnieken.

Van directe marktnotering is sprake indien beleggingen worden verhandeld op één of meer actieve openbare markten.

Indien de waardering van beleggingen wordt afgeleid van directe marktnoteringen, worden de beleggingen gewaardeerd op basis van een model, waarbij alle inputvariabelen zijn gebaseerd op marktnoteringen. Tot deze categorie worden ook gerekend participaties in beleggingsfondsen die beleggen in beursgenoteerde aandelen, obligaties en renteswaps.

Indien de marktwaaarde van beleggingen wordt vastgesteld door middel van waarderingmodellen en waarderingstechnieken, worden de inputvariabelen geschat door externe deskundigen in verband met het ontbreken van openbare marktgegevens.

	Directe markt- notering	Afgeleide markt- notering	Waarderings- modellen en -technieken	Totaal
Per 31 december 2024				
Vastgoed	-	-	70.419	70.419
Aandelen	-	98.373	-	98.373
Vastrentende waarden	380	125.567	63.658	189.605
Beleggingen ter afdekking renterisico	-	111.656	-	111.656
Totaal	380	335.596	134.077	470.053

Per 31 december 2023

Vastgoed	-	-	69.660	69.660
Aandelen	-	83.440	-	83.440
Vastrentende waarden	563	97.490	79.190	177.243
Beleggingen ter afdekking renterisico	-	96.985	-	96.985
Totaal	563	277.915	148.850	427.328

Mutaties beleggingen

De mutaties in de portefeuilles vastgoed, aandelen en vastrentende waarden zijn als volgt:

	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Beleggingen ter afdekking renterisico	Totaal
Per 31 december 2024					
Balanswaarde begin van het jaar	69.660	83.440	177.243	96.985	427.328
Aankopen	998	1.256	20.014	11.000	33.268
Verkopen	-	-15	-20.000	-	-
Waardeveranderingen	-239	13.692	12.531	3.671	29.655
Mutatie liquiditeiten			-183	-	-183
Balanswaarde eind van het jaar	70.419	98.373	189.605	111.656	470.053

Per 31 december 2023

Balanswaarde begin van het jaar	74.102	69.390	157.779	88.348	389.619
Aankopen	894	1.033	-	90.816	92.743
Verkopen	-75	-	-	-90.816	-
					90.891

Waardeveranderingen	-5.261	13.017	19.038	8.637	35.431
Mutatie liquiditeiten			426		426
Balanswaarde eind van het jaar	69.660	83.440	177.243	96.985	427.328

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Investerings- en stortingsverplichtingen

Er zijn geen investerings- en stortingsverplichtingen.

Langlopende contracten

IFF pensioenfonds heeft een herverzekeringsovereenkomst afgesloten ter dekking van het overlijdensrisico voor de periode tot en met 31 december 2028. De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt ongeveer EUR 722 duizend (2023: ongeveer EUR 848 duizend). Het bedrag dat na 1 jaar vervalt is EUR 181 duizend.

Achterstand in toeslagverlening

De actuariële waarde van de achterstand in toeslagverlening bedraagt totaal EUR 41.142 duizend (2023: EUR 38.728 duizend). De achterstand in toeslagverlening is een voorwaardelijke verplichting.

De opgelopen achterstand ten opzichte van de prijsindex heeft betrekking op de volgende jaren:

Jaar	Prijsindex	Toegekend	Vershil
1 januari 2025	2,58%	2,34%	0,24%
1 januari 2024	-1,98%	-	-1,98%
1 januari 2023	16,93%	9,57%	7,36%
1 januari 2022	3,28%	1,43%	1,85%
1 januari 2021	1,12%	0,00%	1,12%
1 januari 2020	1,73%	0,93%	0,80%
1 januari 2019	1,68%	1,24%	0,44%
1 januari 2018	1,34%	0,70%	0,64%
1 januari 2017	0,36%	0,00%	0,36%
1 januari 2016	0,44%	0,16%	0,28%

Jaarlijks neemt het bestuur een besluit over de toeslagverlening, inclusief de inhaal van de ontstane achterstand.

Risicobeheer

In het bestuursverslag worden de belangrijke risico's die het pensioenfonds loopt besproken en wordt ingegaan op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beheersen. In deze paragraaf van de jaarrekening worden voornamelijk de financiële risico's beschreven en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico van het pensioenfonds is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat het fonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van het verschil tussen het aanwezig eigen vermogen en het vereist eigen vermogen. Daarnaast wordt de dekkingsgraad als solvabiliteitsratio gehanteerd. De dekkingsgraad is de verhouding tussen de netto activa en het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

Het vereist eigen vermogen wordt in beginsel berekend op basis van een scenarioanalyse zoals gebruikt in de standaardmethode voor de solvabiliteitstoets van DNB.

Het aanwezig eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen is als volgt berekend op basis van de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar:

	2024	2023
Vereiste buffers		
• Rentemismatchrisico	10.669	11.015
• Vastgoedrisico en aandelenrisico	33.040	30.593
• Valutarisico	1.183	1.157
• Commodityrisico	-	-
• Kredietrisico	23.752	19.006
• Verzekeringstechnisch risico	13.086	12.038
• Liquiditeitsrisico	-	-
• Concentratierisico	-	-
• Operationeel risico	-	-
• Actief risico	6.291	6.501
Totaal	88.021	80.310
Diversificatie van risico's	-31.000	-29.070
Totaal vereist eigen vermogen	57.021	51.240
Aanwezig eigen vermogen	111.388	102.482
Surplus	54.367	51.242

Het vereist eigen vermogen komt overeen met een nominale dekkingsgraad van 115,8% (2023: 115,3%). De actuele nominale dekkingsgraad bedraagt 130,9% (2023: 130,7%). De nominale dekkingsgraad is de verhouding tussen de netto activa en de totale pensioenverplichtingen.

De ontwikkeling van de nominale dekkingsgraad kan als volgt worden geanalyseerd:

	2024	2023
Dekkingsgraad begin van het jaar	130,7%	124,7%
Premies	0,1%	1,4%
Pensioenuitkeringen	0,9%	0,8%
Toeslagverlening pensioenrechten	-3,1%	0,0%
Resultaat beleggingen	9,6%	12,1%
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-4,3%	-3,9%
Wijziging rekenrente voorziening pensioenverplichtingen	-2,9%	-3,8%
Wijziging actuariële grondslagen	0,2%	0,0%
Overig	-0,3%	-0,6%
Dekkingsgraad eind van het jaar	130,9%	130,7%

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt EUR 14.882 duizend (2023: EUR 13.745 duizend). Dit komt overeen met een nominale dekkingsgraad van 104,1% (2023: 104,1%).

De beleidsdekkingsgraad bedraagt 134,3% (2023: 130,5%). De beleidsdekkingsgraad is de (voortschrijdend) gemiddelde nominale dekkingsgraad van de laatste 12 maanden.

De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor:

- de toetsing aan het (strategisch) vereist eigen vermogen;
- het toepassen van eventuele kortingen;
- het indexeringsbeleid.

Op basis van de toetsing van de beleidsdekkingsgraad aan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad wordt vastgesteld of het pensioenfonds in een tekortsituatie verkeert en een herstelplan moet indienen bij DNB.

Het pensioenfonds heeft per eind 2024 geen reservetekort.

Het solvabiliteitsrisico wordt hierna toegelicht aan de hand van de in de solvabiliteitstoets van DNB onderkende risico's. Met uitzondering van het operationele risico, worden deze risico's aangemerkt als financiële risico's.

Beleggingen op basis van doorkijk

Het pensioenfonds belegt voornamelijk in beleggingsfondsen. In onderstaande tabel is samenstelling van de beleggingsportefeuille opgenomen op basis van de onderliggende beleggingen (doorkijk).

Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
----------------------------	----------------------------

Vastgoed	68.056	68.029
Aandelen	95.829	81.794
Vastrentende waarden	283.978	250.343
Derivaten	5.992	-17.764
Overig	16.198	46.100
Totaal	470.053	428.502

Rentemismatchrisico

Rentemismatchrisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen. Het rentemismatchrisico wordt afgedekt door de belegging in een zogenaamd liability driven beleggingsfonds. Dit beleggingsfonds belegt in langlopende staatsobligaties en neemt daarnaast posities in renteswaps in. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de waarde van de voorziening pensioenverplichtingen, die voor het grootste deel wordt gecompenseerd door een waardeverhoging van de belegging in het liability driven beleggingsfonds (ceteris paribus). Door afdekking van het rentemismatchrisico is de vermogenspositie van het pensioenfonds minder gevoelig voor de ontwikkeling van de marktrente.

Op basis van de marktrente bedraagt de effectiviteit van de afdekking ultimo 2024 ongeveer 66,3% (2023: ongeveer 68,8%), binnen de gestelde bandbreedte van 65% tot 75%.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten aan de hand van de modified duration. Dit is de met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren. De duration mismatch is het verschil tussen de duration van de pensioenverplichtingen en de naar omvang (ten opzichte van de pensioenverplichtingen) gewogen duration van de vastrentende waarden en het liability driven beleggingsfonds. De modified duration van de portefeuille vastrentende waarden en het liability driven beleggingsfonds tezamen, de voorziening pensioenverplichtingen en de duration mismatch zijn als volgt:

	2024	2023
Modified duration vastrentende waarden exclusief derivaten (in jaren)	6,1	4,9
Modified duration vastrentende waarden inclusief derivaten (in jaren)	16,3	16,8
Pensioenverplichtingen (op basis van rentetermijnstructuur DNB)	19,1	18,8

Een daling of stijging van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt resulteert als gevolg van grote effectiviteit van de renteafdekking op basis van de rentetermijnstructuur DNB slechts in een geringe verandering van de nominale dekkingsgraad.

Vastgoedrisico en aandelenrisico

Vastgoedrisico is het risico dat de waarde van vastgoed en vastgoedaandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastgoed. De portefeuille vastgoed maakt ongeveer 14% (2023: ongeveer 16%) uit van de totale beleggingen.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van niet-beursgenoteerd vastgoed gecorrigeerd voor leverage van 20%. Een hiermee overeenkomende waardedaling van de totale vastgoedbeleggingen resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 4 procentpunt (2023: ongeveer 4 procentpunt). Een hiermee overeenkomende waardestijging van deze beleggingen daarentegen resulteert in een verbetering van de dekkingsgraad met ongeveer 4 procentpunt (2023: ongeveer 4 procentpunt).

Aandelenrisico is het risico dat de waarde van aandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost aandelen. De aandelenportefeuille maakt ongeveer 20% (2023: ongeveer 20%) uit van de totale beleggingsportefeuille.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten van 30% en beursgenoteerde aandelen opkomende markten van 40%. Een hiermee overeenkomende waardedaling van de totale portefeuille aandelen resulteert in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 11 procentpunten (2023: ongeveer 10 procentpunten).

Een hiermee overeenkomende waardestijging van de aandelenportefeuille resulteert in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 11 procentpunten (2023: ongeveer 10 procentpunten).

De samenstelling van de onderliggende portefeuille vastgoed per categorie is als volgt:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Winkels	1.646	1.653
Participaties in vastgoedmaatschappijen	1.457	901
Kantoren	31.381	32.624
Woningen	6.310	2.508
Overig	27.262	30.343
Totaal	68.056	68.029

De samenstelling van de totale vastgoed portefeuille naar regio is als volgt:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Europa EU	65.096	66.005
Europa niet-EU	1.517	1.135
Midden- en Zuid-Amerika	43	44
Noord-Amerika	1.248	712
Pacific	152	133

Totaal

68.056 68.029

De onderliggende aandelenportefeuille kan als volgt worden gespecificeerd per bedrijfstak:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Basismaterialen	1.095	1.646
Communicatie diensten	10.786	8.564
Cyclische consumptiegoederen	10.654	9.727
Defensieve consumptiegoederen	3.662	3.330
Energie	1.147	1.371
Financiële dienstverlening	18.721	15.175
Gezondheidszorg	12.912	11.711
Industrie	10.670	11.505
Nutsbedrijven	941	406
Overig	3	273
Technologie	25.238	18.085
Totaal	95.829	81.793

De samenstelling van de totale vastgoedportefeuille naar regio is als volgt:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Europa	18.902	18.746
Verenigde Staten en Canada	64.531	51.080
Pacific inclusief Japan	10.737	10.527
Opkomende markten	1.659	1.440
Totaal	95.829	81.793

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen.

De valutapositie vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

Per 31 december 2024	Vastgoed	Aandelen	Vast- rentende waarden	Overig	Totaal	Valuta- afdekking	Netto positie
Euro	59.171	8.368	207.253	22.513	297.305	163.073	460.378
Japanse yen	58	6.434	-	14	6.506	-6.595	-89
Britse pond	-	3.852	23.328	-236	26.944	-23.995	2.949
Zweedse kroon	5.198	566	-	35	5.799	-602	5.197
Amerikaanse dollar	1.181	68.810	50.973	1.094	122.058	-122.108	-50
Overige valuta's	2.448	7.799	2.423	85	12.755	-11.087	1.668
Totaal	68.056	95.829	283.977	23.504	471.367	-1.314	470.053

Per 31 december 2023							
Euro	58.711	8.079	180.610	26.362	273.762	146.266	420.028
Japanse yen	31	6.470	-	5.417	11.918	-6.494	5.424
Britse pond	-	4.258	30.393	995	35.646	-35.364	282
Zweedse kroon	5.075	877	64	28	6.044	-846	5.198
Amerikaanse dollar	639	55.245	37.070	86	93.039	-92.708	331
Overige valuta's	3.573	6.865	2.207	-5.360	7.285	-10.045	-2.760
Totaal	68.029	81.793	250.343	27.528	427.693	809	428.502

Een klein deel van de onderliggende aandelen van de aandelenbeleggingsfondsen en van de onderliggende obligaties van een van de obligatiebeleggingsfondsen luidt in vreemde valuta's. Ultimo verslagjaar wordt het valutarisico op voornamelijk beleggingen in Amerikaanse dollars, Japanse yens, Zweedse kronen en Britse ponden binnen deze beleggingsfondsen afgedekt naar de euro.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van de na afdekking resterende positie in vreemde valuta's van ontwikkelde markten ten opzichte van de euro van 20%. De positie in vreemde valuta's van opkomende markten wordt geschokt met 35%. Hiermee overeenkomende dalingen

van de valutakoersen ten opzichte van de euro resulteren in een daling van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 28 procentpunten (2023: ongeveer 9 procentpunt). Hiermee overeenkomende stijgingen van de valutakoersen resulteren in een verbetering van de nominale dekkingsgraad met ongeveer 28 procentpunten (2023: ongeveer 9 procentpunt).

Commodityrisico

Commodityrisico is het risico dat de waarde van commoditybeleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de marktprijzen van desbetreffende (onderliggende) grondstoffen. Het fonds belegt niet in commodities of commodityderivaten, zodat geen sprake is van commodityrisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen aan het pensioenfonds of de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert niet nakomen. Informatie over de kredietwaardigheid van de portefeuille op basis van credit ratings.

De kredietwaardigheid van de totale portefeuille kan als volgt worden weergegeven:

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
AAA-rating	106.024	47.090
AA-rating	8.594	14.901
A-rating	25.831	17.868
BBB-rating	24.897	13.335
Lagere rating dan BBB	33.818	47.339
Geen rating	559	1.267
Niet gespecificeerd	84.255	108.543
Totaal	283.978	250.343

De resterende looptijd van de portefeuille vastrentende waarde is als volgt samengesteld::

	Per 31 december 2024	Per 31 december 2023
Korter dan 1 jaar	95.253	116.326
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	38.403	41.756
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	64.425	35.975
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	52.610	32.537
Vanaf 20 jaar en langer	33.287	23.749
Totaal	283.978	250.343

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevenrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico is het risico dat deelnemers overlijden vóór pensioendatum, in welk geval het pensioenfonds levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen moet uitkeren, waarvoor geen voorziening pensioenverplichtingen is gevormd. Dit risico is op excedentbasis herverzekerd bij een onder toezicht van DNB staande verzekeraar. Tenslotte kan het arbeidsongeschiktheidsrisico worden onderscheiden.

Dit is in beginsel het risico dat meer deelnemers arbeidsongeschikt worden dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds brengt hiervoor echter geen risicopremie in rekening en heeft geen voorziening voor toekomstige premievrije opbouw opgenomen. Bij arbeidsongeschiktheid wordt weliswaar de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet, maar hiervoor betaalt de werkgever de benodigde premie in het jaar van pensioenopbouw. De premievrije pensioenopbouw is afhankelijk van de premiebetaling door de werkgever, zodat voor het fonds geen sprake is van arbeidsongeschiktheidsrisico.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen nog langdurig kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Dit neemt niet weg dat ingenomen derivatenposities kunnen leiden tot de contractuele verplichting tot bijstorting. Het liquiditeitsrisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een goede spreiding van beleggingen of pensioenverplichtingen ontbreekt. In het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is het concentratierisico gelijkgesteld aan nihil. Het pensioenfonds voldoet aan deze veronderstelling van een voldoende gediversifieerde beleggingsportefeuille en een voldoende evenwichtige demografische opbouw van de populatie. Indirect is ongeveer 6% (2023: 5%) van de totale beleggingsportefeuille geïnvesteerd in Duitse staatsobligaties en is ongeveer 11% (2023: 9%) geïnvesteerd in Nederlandse staatsobligaties. Op grond van de kredietwaardigheid van deze landen wordt het concentratierisico overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beperkt door de ISAE 3402-rapportages die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders ontvangt. Op grond van de Pensioenwet mag het operationeel risico in de solvabiliteitstoets van DNB op nihil worden gesteld, mits geen sprake is van een verhoogd risico. In 2024 (en 2023) is aan deze voorwaarde voldaan.

Actief risico

Actief risico is het risico dat het rendement van een beleggingsportefeuille afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark. Op basis van een ALM-studie wordt een strategische beleggingsmix bepaald. Ter beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten wordt voor de afzonderlijke beleggingscategorieën binnen de totale beleggingsportefeuille een benchmark bepaald, die worden geaggregeerd op portefeuilleniveau. Door middel van zowel actief beheer van de onderscheiden afzonderlijke beleggingsportefeuilles per assetcategorie (selectie van individuele vermogenstitels) als actief beheer van de totale portefeuille (afwijking van de strategische mix) wordt actief risico aangegaan. De benchmarkportefeuille dient dus als referentiekader voor de beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten. Het actief risico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld, omdat alleen passief in aandelen wordt belegd.

Toelichting op de rekening van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

12 Premiebijdragen

De feitelijke premie is als volgt samengesteld:

	2024	2023
Werkgeversdeel		
• Reguliere premie	8.657	8.578
• Extra premie	2.662	5.319
Totaal werkgeversdeel	11.118	13.897
Werknemersdeel	2.433	2.300
Totaal	13.780	16.197

De reguliere werkgeverspremie is gebaseerd op een doorsneepremie van 14,0% (2023: 14,0%) van het pensioengevend salaris. De (meeste) actieve deelnemers betalen een werknemerspremie gelijk aan 7,0% (2023: 7,0%) van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris verminderd met de franchise). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd op EUR 73.136 (2023: EUR 71.006).

Over 2024 is een extra premie door de werkgever betaald om te voorkomen dat de feitelijke premie lager zou zijn dan de gedempte kostendeckende premie, berekend op basis van de driejaarsgemiddelde rentetermijnstructuur DNB.

De kostendeckende premie overeenkomstig artikel 128 lid 1 Pensioenwet is als volgt samengesteld:

	2024	2023
Pensioenopbouw	9.567	8.764
Risicopremie overlijden	291	277
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	335	307
Solvabiliteitsopslag	1.559	1.318
Totaal	11.752	10.666

Deze premie wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur DNB primo verslagjaar. Voor 2024 bedraagt de hiervoor gehanteerde afgeleide gemiddelde marktrente 2,10% (2023: 2,18%).

De gedempte kostendeekkende premie volgens artikel 128 lid 2 Pensioenwet is als volgt samengesteld:

	2024	2023
Pensioenopbouw	11.520	13.177
Risicopremie overlijden	329	376
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	403	461
Solvabiliteitsopslag	1.874	1.976
Totaal	14.126	15.990

Voor de bepaling van deze gedempte kostendeekkende premie wordt als rekenrente het gemiddelde volgens de rentetermijnstructuur DNB over de voorgaande drie jaren gehanteerd. Voor 2024 bedraagt de gehanteerde rekenrente 1,52% (2023: 0,93%). Deze gemiddelde rekenrente is lager dan de gemiddelde marktrente van 2,10% (2023: 2,18%) hierdoor is de gedempte kostendeekkende premie hoger.

De feitelijke premie van EUR 13.780 duizend (2023: EUR 16.197 duizend) wordt jaarlijks getoetst aan een gedempte kostendeekkende premie. De feitelijke premie is EUR 346 duizend lager (2023: EUR 207 duizend hoger) dan de gedempte kostendeekkende premie.

13 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

	Direct	Indirect	Kosten	Totaal
2024				
Vastgoed	1.108	-239	-	869
Aandelen	1.231	13.692	-	14.923
Vastrentende waarden	334	12.531	-	12.865
Beleggingen ter afdekking renterisico	-	3.671	-	3.671
Overig	-	-	-	-
	2.673	29.655	-	32.328
Niet toegerekende kosten vermogensbeheer			-332	-332
Totaal	2.673	29.655	-332	31.996
2023				
Vastgoed	1.054	-5.261	-	-4.207
Aandelen	1.033	13.017	-	14.050
Vastrentende waarden	338	19.038	-	19.376
Beleggingen ter afdekking renterisico	258	8.637	-	8.895
Valutaderivaten	17	-	-	17
	2.700	35.431	-	38.131
Niet toegerekende kosten vermogensbeheer			-296	-296

Totaal	2.700	35.431	-296	37.835
---------------	--------------	---------------	-------------	---------------

De directe beleggingsopbrengsten betreffen rente, door beleggingsfondsen uitgekeerd dividend en van beheerders van beleggingsfondsen ontvangen rebates.

De indirecte beleggingsopbrengsten betreffen waardeveranderingen inclusief valutakoersverschillen.

De hiervoor weergegeven kosten van vermogensbeheer betreffen de rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten. De kosten die ten laste van beleggingsfondsen komen zijn hierin niet begrepen, maar zijn onderdeel van de waardeveranderingen. De ten laste van de beleggingsfondsen komende kosten kunnen worden onderscheiden in kosten van vermogensbeheer (vergoeding beheer beleggingen, bewaarloon en overige kosten) en transactiekosten. In de waardeveranderingen van de valutaderivaten zijn eveneens transactiekosten begrepen.

De kosten vermogensbeheer die direct ten laste van het pensioenfonds komen, maar niet zijn toegerekend aan de beleggingscategorieën, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2024	2023
Administratie en rapportage	141	136
Advies	191	160
Totaal	332	296

De niet rechtstreeks aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten, die onderdeel zijn van de waardeveranderingen van de beleggingen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2024	2023
Vastgoed	698	734
Aandelen	403	327
Vastrentende waarden	960	946
Beleggingen ter afdekking renterisico	222	218
Totaal	2.283	2.225

Dit betreft de onderliggende kosten van de beleggingsfondsen (look-through-principe). Deze kosten kunnen slechts door middel van schattingen worden vastgesteld.

De transactiekosten, die onderdeel zijn van de waardeveranderingen van de beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2024	2023
Vastgoed	16	18
Aandelen	159	85
Vastrentende waarden	132	96

Beleggingen ter afdekking renterisico	22	83
Totaal	329	282

De transactiekosten worden berekend op basis van het look-through-principe. Dit wil zeggen dat behalve de in- en uitstapvergoedingen van beleggingsfondsen ook het aandeel in de door de beleggingsfondsen gemaakte aan- en verkoopkosten in aanmerking wordt genomen.

De berekende kosten worden verlaagd met het aandeel in de in- en uitstapvergoedingen van de beleggingsfondsen, die voor het beleggingsfonds immers opbrengsten vormen.

14 Overige baten pensioenactiviteiten

	2024	2023
Uitkeringen herv verzekering	737	363
Saldo	737	363

15 Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdomspensioen	-8.312	-8.375
Partnerpensioen	-1.737	-1.757
Wezenpensioen	-34	-26
Totaal periodieke pensioenuitkeringen	-10.083	-10.158
Totaal afkopen pensioenen	-20	-9
Totaal	-10.103	-10.167

16 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen. De pensioenopbouw wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur DNB primo verslagjaar.

	2024	2023
Pensioenopbouw actieve deelnemers	-9.858	-9.041
Toekomstige pensioenuitvoeringskosten	-335	-307
Totaal	-10.193	-9.348

17 Indexering

	2024	2023
Actieve deelnemers	-2.974	-
Gewezen deelnemers	-2.129	-
Gepensioneerden	-2.994	-
Totaal	-8.097	-

De pensioenrechten van actieve deelnemers, de premievrije pensioenrechten van gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen zijn per 1 januari 2025 verhoogd met 2,34% (1 januari 2024: niet veranderd). De toeslagverlening per 1 januari van het volgende jaar is opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen ultimo verslagjaar.

18 Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur DNB per balansdatum. Aan de voorziening pensioenverplichtingen wordt rente toegevoegd op basis van de 1-jaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode.

	2024	2023
Totaal	-11.448	-10.219

De in het verslagjaar aan de voorziening pensioenverplichtingen toegevoegde rente is gebaseerd op de 1-jaarsrente van 3,44% (2023: 3,26%).

19 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en kosten van de verslagperiode.

	2024	2023
Onttrekking pensioenuitkeringen	10.069	10.077
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	353	353
Totaal	10.422	10.430

20 Wijziging marktrente

De waarde van de pensioenverplichtingen verandert onder invloed van veranderingen in de rekenrente.

	2024	2023
Wijziging markrente	-7.680	-8.424
Wijziging UFR methodiek	-	-1.642
Totaal	-7.680	-10.066

De afgeleide rekenrente is in 2024 gedaald van 2,29% tot 2,11% en is in 2023 gedaald van 2,52% tot 2,29%.

21 Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot inkomende waardeoverdrachten en de onttrekking aan de voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot uitgaande waardeoverdrachten.

	2024	2023
Pensioenrechten inkomende waardeoverdrachten	-237	-621
Pensioenrechten uitgaande waardeoverdrachten	465	639
Saldo	228	18

22 Wijziging actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen zijn de uitgangspunten en veronderstellingen waarop de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd. Onder wijziging actuariële grondslagen is het effect van aanpassing van de bestandsgrondslagen, economische grondslagen en kostengrondslagen op de voorziening opgenomen.

	2024	2023
Levensverwachting	550	-
Totaal	550	-

Het effect van de wijziging van de levensverwachting is als volgt samengesteld:

	2024	2023
Overgang op prognosetafels AG 2024	594	-
Wijziging correctiefactoren	-44	-
Totaal	550	-

23 Overige mutaties, per saldo

Onder overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen zijn opgenomen: actuariële resultaten en mutaties in de pensioenverplichtingen die niet onder een ander hoofd zijn opgenomen.

	2024	2023
Actuariële resultaten	-812	-187
Totaal	-812	-187

De actuariële resultaten zijn als volgt samengesteld:

	2024	2023
Kortlevenrisico	-70	-12
Langlevenrisico	-696	42
Sterfte, per saldo	-766	30
Overig, per saldo	-46	-217
Totaal	-812	-187

De overige actuariële resultaten van per saldo EUR 46 duizend verlies (2023: EUR 217 duizend verlies) vloeien voor het grootste deel voort uit de gehanteerde flexibiliseringsfactoren met betrekking tot vervroeging dan wel uitstel van de pensioendatum, variatie van de hoogte van het pensioen en pensioenuitruil.

24 Saldo overdrachten van rechten

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen.

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	144	601

Uitgaande waardeoverdrachten	-404	-544
Totaal	-260	57

25 Overige lasten pensioenactiviteiten

	2024	2023
Overige lasten	-181	-173
Saldo	-181	-173

26 Overige lasten beleggingsactiviteiten

	2024	2023
Overige lasten beleggingsactiviteiten	-33	-
Saldo	-33	-

Overige informatie

Verbonden partijen

De werkgever en de bestuursleden worden aangemerkt als verbonden partijen.

Tussen het pensioenfonds en de werkgever is een uitvoeringsovereenkomst inzake de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling gesloten.

De kosten van de uitvoering van de pensioenregeling zijn voor rekening van de werkgever. De kosten die ten laste van de werkgever zijn gekomen bedragen EUR 1.300 duizend (2023: EUR 959 duizend).

Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan bestuursleden en heeft ook anderszins geen vorderingen op bestuursleden. Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de paragraaf Bezoldiging bestuurders hierna.

Medewerkers

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst.

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders van het pensioenfonds die niet in dienst zijn van de werkgever ontvangen een vergoeding, die voor rekening van de werkgever komt.

Honorarium onafhankelijke accountant

De aan het verslagjaar toegerekende accountants honoraria zoals bedoeld in artikel 382a Boek 2 BW bedragen totaal EUR 68 duizend (2023: EUR 59 duizend).

	2024	2023
Controle jaarrekening en jaarstaten	68	59
Overige controleopdrachten	-	-
Fiscale adviesdiensten	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	68	59

De vermelde honoraria hebben betrekking op het gehele netwerk waarvan de accountantsorganisatie die is belast met de wettelijke jaarrekeningcontrole deel uitmaakt.

Belastingen

Het pensioenfonds is op grond van de aard van de activiteiten vrijgesteld van belastingheffing voor de vennootschapsbelasting.

Toezichthouder

DNB heeft in 2024 en 2023 aan het pensioenfonds geen boetes of dwangsommen opgelegd.

Gebeurtenissen na balansdatum

In de bestuursvergadering van 14 februari 2025 heeft het bestuur een voorgenomen besluit tot liquidatie van het pensioenfonds en de CWO naar APF Stap genomen. Het bestuur heeft daarna de adviesaanvraag aan het verantwoordingsorgaan inzake de voorgenomen liquidatie en CWO naar APF Stap verstuurd. Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies uitgebracht op de voorgenomen liquidatie en CWO naar APF Stap. Op 23 mei 2025 is het voorgenomen besluit tot liquidatie en CWO door het bestuur bekrachtigd, onder voorbehoud van instemming van DNB. De aanvraag bij DNB is ingediend op 3 juni 2025

Deze gebeurtenis heeft geen effect op de waardering van activa en passiva per 31 december 2024. De gebeurtenissen na balansdatum zijn toegelicht in hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** op pagina **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.** en paragraaf Discontinuïteit onder hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** op pagina **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Hilversum, 20 juni 2025

Bestuur

1. Overige gegevens

Resultaatsbestemming volgens statuten

Resultaatsbestemming volgens statuten is opgenomen op pagina 80.

Actuariële verklaring

De actuariële verklaring is opgenomen op pagina 81.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op pagina 83.

Resultaatsbestemming volgens statuten

Conform artikel 3 van de statuten wordt het maken van winst niet beoogd. Dientengevolge zal het saldo van baten en lasten ten gunste van dan wel ten laste van de overige reserve worden gebracht. Het resultaat over boekjaar 2024 is ten laste van de overige reserve gebracht.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting IFF Pensioenfonds te Hilversum is aan Sprenkels & Verschuren B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting IFF Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Sprenkels & Verschuren B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.200.000.

Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 160.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

Hierbij merk ik op dat de feitelijke premie over 2024 niet ten minste gelijk was aan de gedempte kostendekkende premie. Het bestuur heeft toegelicht dat de onderschrijding van de feitelijke premie ten opzichte van de gedempte kostendekkende premie voortvloeit uit een achteraf bezien hogere loonstijging dan vooraf was ingeschat en een stijging van het vereist eigen vermogen tussen de peildatum van de premiestelling en het jaareinde. Naar mijn oordeel is hiermee in voldoende mate onderbouwd dat de premie voor 2024 in 2023 op een kostendekkend niveau was vastgesteld en dat de onderschrijding voortvloeit uit zaken waar het bestuur geen invloed op heeft.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting IFF Pensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 25 juni 2025

drs. D.H. Kleinloog AAG

verbonden aan Sprenkels & Verschuren B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting IFF Pensioenfonds

Verklaring over de jaarrekening 2024

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting IFF Pensioenfonds ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024 van Stichting IFF Pensioenfonds te Hilversum gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de rekening van baten en lasten over 2024; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting IFF Pensioenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude en continuïteit bepaald in de context van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie ter ondersteuning van ons oordeel, zoals onze bevindingen en observaties ten aanzien van de controleaanpak frauderisico's moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Stichting IFF Pensioenfonds en haar omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort. Wij verwijzen naar de paragraaf ontwikkelingen in het verslag van het bestuur, waarin het bestuur de conclusie van haar frauderisicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en implementatie van de interne beheersing geëvalueerd, waaronder de jaarlijks geactualiseerde Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA), de gedragscode, klokkenluidersregeling, incidentenregistratie en voor zover wij dat noodzakelijk achtten voor onze controle, de werking getoetst van deze interne beheersmaatregelen.

Wij hebben om inlichtingen gevraagd bij de leden van het bestuur of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van frauderisico's.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerde frauderisico's

Doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen

Volgens de controlestandaarden is het risico dat het management de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt in alle entiteiten aanwezig. Inherent bevindt het management van een entiteit zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Wij hebben getoetst of de journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.

Wij zijn alert geweest op mogelijk significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering van de stichting of die in een ander opzicht ongebruikelijk lijken in het licht van zowel ons inzicht in de stichting en de omgeving als andere tijdens de controle verkregen informatie.

Daarnaast hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing voor het maken van schattingen. Ten aanzien van de belangrijkste schattingen, zijnde de waardering van de (niet-beursgenoteerde) beleggingen en de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen ten aanzien van de fondsspecifieke elementen, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

beheersing door het management of het bestuur in:

- journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- schattingen;
- significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

- De werking van de controlemaatregelen bij de serviceorganisaties geëvalueerd.
- Het valideren van de aan beleggingen toegekende waarderingen aan de hand van de vanuit de fondsmanagers verkregen informatie omtrent de *net asset value*.
- Het uitvoeren van retrospectieve werkzaamheden om de kwaliteit van het schattingsproces omtrent de beleggingen die zijn gewaardeerd op basis van *net asset value* te toetsen.
- Evaluatie van de gehanteerde actuariële grondslagen aan de hand van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.
- Gegevensgerichte testwerkzaamheden op de fondsspecifieke ervaringssterfte en de opslag voor toekomstige administratie en excassokosten.
- Evaluatie van de uitkomsten van de actuariële analyse over 2023, waaronder de grondslagen, en bespreking van deze analyse met het fonds en de certificerend actuaris.

In het kader van onze verantwoordelijkheid als accountant van het fonds hebben wij de certificerend actuaris instructies gestuurd. De certificerend actuaris heeft bij de technische voorzieningen mede aan de hand van de administratieve basisgegevens ('pensioenaanspraken') een actuariële verklaring afgegeven. Waarbij een belangrijk deel van de bepaling van de technische voorziening is gebaseerd op algemeen aanvaarde actuariële veronderstellingen.

-
- Wij hebben kennisgenomen van het certificeringsrapport en de afgegeven actuariële verklaring, en dit met het fonds en de certificerend actuaris besproken.
 - De certificerend actuaris heeft in zijn verklaring aangegeven dat de stichting voldoet aan de relevante artikelen van de Pensioenwet.
 - Wij hebben naar aanleiding van onze controle en de uitkomsten daarvan, de beleggingen en voorziening pensioenverplichting beoordeeld op aanwijzingen van tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude. Wij hebben dergelijke aanwijzingen niet geïdentificeerd.
 - Wij hebben kennisgenomen van de toelichtingen op de technische voorzieningen en beleggingen en deze getoetst aan de (toelichtings)vereisten uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Daarnaast hebben we kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor fraude. Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie, waaronder de door het fonds opgestelde SIRA (Systematische Integrale Risico Analyse) en om inlichtingen verzocht bij het management en het bestuur. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormt voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Benadrukking van discontinuïteit van de rechtspersoon

Wij vestigen de aandacht op paragraaf 'Discontinuïteit' in de toelichting van de jaarrekening, waarin uiteengezet is dat de stichting zal worden geliquideerd en dat het bestuur verwacht aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 25 juni 2025
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

E. Brienesse RA

Bijlage A - Trefwoorden

Actuaris

Adviserende: Adviseur, gespecialiseerd in de (levens)verzekeringswiskunde.

Waarmerkende: De actuaris die bevoegd is tot het waarmerken van de actuariële staten.

Beleggingsopbrengsten

De beleggingsopbrengsten en -winsten worden op diverse manieren omschreven. Onderstaand de verklaring van de begrippen, welke in dit jaarverslag worden gebruikt.

Directe beleggingsopbrengsten:

Alle opbrengsten uit exploitatie onroerende goederen, dividenden en rente.

Indirecte beleggingsopbrengsten:

Alle resultaten bij verkoop van beleggingen, alsmede herwaardering van de beleggingen op reële waarde per einde van het boekjaar.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden.

Contante waarde van de pensioenverplichtingen

Het bedrag dat op dit moment nodig is om in de toekomst een of meer betalingen mee te kunnen verrichten, waarbij rekening is gehouden met rente en – als het gaat om uitkeringen op basis van levensverzekeringen – met actuariële grondslagen.

Dagelijks Bestuur

De voorzitter, secretaris en penningmeester van het fonds.

Dekkingsgraad

De verhouding tussen enerzijds de contante waarde van de op dat moment geldende reglementaire pensioenaanspraken en anderzijds het aanwezige vermogen. Het aanwezige vermogen is de som van de contante waarde van pensioenaanspraken die op dat moment zijn gefinancierd en de eventuele algemene en extra reserve.

Directie

De directie van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.

Financieel toetsingskader

Benaming van het toezichtregime dat per 1 januari 2007 van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen.

Fonds

Stichting IFF Pensioenfonds, voorheen Stichting pensioenfonds voor het personeel van International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.

Franchise

Het deel van het pensioengevend salaris, dat niet meetelt voor de pensioenopbouw bij het fonds. Over dit deel van het salaris verzorgt de overheid het pensioen middels AOW en mogelijk Anw.

Gewezen deelnemers

Personen, die voor de pensioendatum, anders dan wegens overlijden, de deelneming in het fonds hebben beëindigd en premievrije rechten hebben verworven op ouderdomspensioen en eventueel nabestaandenpensioen bij overlijden.

Nabestaanden

Onder nabestaanden worden verstaan de echtgenoot, echtgenote of partner van een overleden actieve, gewezen of gepensioneerde deelnemer.

Onbepaalde partner

De methode, waarbij iedere deelnemer geacht wordt gehuwd te zijn met een partner met een vast leeftijdsverschil.

Overlevingstafel

Een van de meest belangrijke gegevens die nodig zijn bij de bepaling van de pensioenlasten is de te bereiken leeftijd; ofwel de kans van overleven tot een bepaalde leeftijd (overlevingskans). De overlevingstafel is een tabel die de overlevingskans weergeeft op grond van waarnemingen in een bepaalde periode.

Partner

Onder partner wordt verstaan de ongehuwde persoon van 18 jaar of ouder met wie de ongehuwde deelnemer samenleeft, mits er geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat, er een notarieel verleden samenlevingscontract is opgesteld en de samenwoning ten minste een jaar bestaat.

Premievrije rechten

De bij beëindiging van de deelneming voor de pensioendatum (bij ontslag) verworven pensioenrechten.

Rekenrente

De rente waarvan men uitgaat bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen.

Risicodragend

Onder risicodragend vermogen, ook wel zakelijke waarden genoemd, wordt verstaan de beleggingen waarvan niet met zekerheid vaststaat of en zo ja wanneer het geïnvesteerde vermogen wordt terugontvangen. Ook is vooraf niet bekend wat de vergoeding voor het gebruik van dat vermogen zal zijn. De praktijk leert dat op lange termijn het rendement gunstiger is dan dat op risicomijdend vermogen.

Risicomijdend

Onder risicomijdend vermogen wordt verstaan de beleggingen waarvan de hoogte van het terug te ontvangen bedrag en het tijdstip waarop dat zal gebeuren van tevoren afgesproken zijn. Ook de hoogte van de vergoeding voor het gebruik van het vermogen is bekend. In het algemeen is het rendement lager dan bij risicodragend vermogen. Door het wijzigen van de rentestand kan de marktwaarde van obligaties van jaar tot jaar aanzienlijk veranderen, zodat wel degelijk enig risico wordt gelopen.

Vennootschap

International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.

Onder de vennootschap vallen de volgende juridische entiteiten:

- International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) Holding B.V.
- Aromatics Holding Ltd.

Bijlage B - Afkortingen

AAG	Actuaris Actuarieel Genootschap
ABTN	Actuariële en bedrijfstechnische nota
ALM	Asset Liability Management
AnW	Algemene nabestaandenwet
AOW	Algemene ouderdomswet
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAC	Beleggingsadviescommissie
BW	Burgerlijk Wetboek
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DNB	De Nederlandsche Bank
FTK	Financieel toetsingskader
IFF	International Flavors & Fragrances I.F.F. (Nederland) B.V.
IORP II	Institutions for Occupational Retirement Provision Directive
MSCI	Morgan Stanley Capital International
SFH	Sleutelfunctiehouder
RMC	Risicomanagementcommissie
VO	Verantwoordingsorgaan